

Indian Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 22—Vol. LVIII.

Friday, 3rd June, 1960

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER
Price: FOUR PENCE

Two Points Of View

AMONG the messages received by Mrs Gandhi while she was fasting were the following

God Wills It . . .

"A five day fast is nothing, I do a five day fast a month—for health reason. Judging by your condition, you could do a ten day fast, even without water, without any ill effects. Anyway, what do these fasts and prayers do, absolutely nothing. Do not farmers pray for rain, for crops, cattle etc. The sick, the aged, the cripples they all pray. Without relief. The people in the Quake area, and elsewhere, they are all praying, yet no relief. Why, because God wills it so, and nobody can alter it, do what they will."

[This letter was unsigned, and without any address.—Ed IO]

Given Strength . . .

The following is a translation of a message received in Zulu from Gladys Manz, of Durban.

"Your example has given strength to many of our people. May Almighty God bless you."

Mrs Gandhi expresses her thanks through the medium of "The Indian Opinion" to all those who have sent her messages or in some way have been of succour to her during her fast.

(Continued from column 3)

Arenstein kept her company. Mrs Gandhi fasted alone for most of the time.

After breaking her fast Mrs Gandhi expressed the hope that the non-European people would give consideration to fasting and prayer. She pointed out that for successful fasting and prayer vices such as smoking and liquor should be first surrendered. It was not really possible to fast if one did not discard liquor and smoking which were not vital to life and living.

Mrs. Sushila Gandhi Undertakes Fast

SINCERITY AND HONESTY NECESSARY FOR FASTING

FROM last Thursday evening there was at the Phoenix Settlement an atmosphere vaguely reminiscent of those days over fifty years ago when Phoenix was the nerve centre of Mahatma Gandhi's opposition to the discriminatory laws of this country. On Thursday last, as reported briefly in this journal last week, Mrs Sushila Gandhi widow of the late Manilal Gandhi and daughter-in-law of Mahatma Gandhi undertook a five-day fast in sympathy with those detained and in opposition to the Union's Jubilee Celebrations. Mrs Gandhi took only plain water for the first three days and a minimum of glucose on the fourth and fifth days. She broke her fast on Tuesday evening after a prayer meeting on the Settlement and in the midst of a large Indo African gathering.

SPEAKING on the occasion Mr Gandhi pointed out that sincerity of purpose and honesty of action and motive were the essentials of prayer and fasting for political and other objectives. She hoped that she had, by the fast, shared some little of the sufferings of others. Although it was announced that numbers of other women would join her at Phoenix in the fast this was not really realised. Many women said that they had fasted in their own homes for two and three days. It had not been possible for them to come to Phoenix for community fasting.

An interesting feature of the fast was the presence at Phoenix of a number of African men and women who joined in the fasting and prayer at later stages. A number of Africans spent Monday night in the Sarvodaya Building at Phoenix praying and fasting for those who had been detained and for their dependents. On Tuesday there was a great deal of activity at Phoenix, particularly in the afternoon when large numbers of people who had fasted on their own arrived for the ceremonial breaking of the fast.

There was an impressive rendering of bhajan singing by the children of the Settlement. This was followed by a few short speeches explaining the significance of the occasion and the purpose of the fast.

The story behind Mrs Gandhi's fast is briefly. On her return from the Rhodesias she was approached to undertake a

fast in opposition to the Union Day Celebrations, and the Emergency Regulations and the detention of people under these Regulations. She finally agreed when the request was endorsed by Dr Alan Paton and assurances were given that other women would join her at Phoenix at later stages and that all would fast together. In actual practice this did not take place.

Mrs Gandhi's fast was launched after a prayer meeting and an address by Dr Paton at Phoenix on Thursday evening (May 26). That night nobody else fasted but Mrs G. M. Naicker, the wife of Dr. Naicker, Mrs Phyllis Naidoo, wife of Advocate M. D. Naidoo and Mrs Jacqueline Arenstein, wife of Mr Rowley

(Continued in column 1)

Danger To Country Has Increased

(Indian Opinion India Service)

THE Union Home Minister, Pandit Pant, said that with the failure of the summit conference the danger to India had increased. Though he did not name China, Pandit Pant said that there was "only one country" in the world which was unconcerned at the failure of the Summit talks.

The danger to India from that source had, therefore, increased, he said. Every other country, including the U.S. and Russia, was sad at the break down of the conference, he said.

The Home Minister was addressing a meeting in connection with the birth anniversary of Maharana Pratap.

Pandit Pant reminded the people that the centuries-old northern border had suddenly become a "live issue". The country must be prepared for all eventualities—even war. Even a strong army he said could be of no use if the nation as a whole was not brave and united. Pandit Pant deprecated the tendency of a section of the people to look to other countries for guidance and inspiration.

President Of India To Visit Russia

NEW DELHI — The President, Dr Rajendra Prasad, will pay a two week State visit to the Soviet Union from June 20, it was announced by the External Affairs Ministry here.

The visit of Dr. Prasad to the U.S.S.R. is in response to a long standing invitation from the President and the Prime Minister of that country.

The Soviet Prime Minister, Mr Khrushchev, during his last visit here had personally renewed the invitation to Dr Prasad.

This will be the President's first visit to a European country.

The details of the visit will be worked out shortly. It is expected that besides the President's personal staff, a Cabinet Minister and one or two senior officials of the External Affairs Ministry will accompany him.

Indian Opinion

FRIDAY, 3RD JUNE, 1960

A Practical Suggestion

DURING the week large numbers of people—Indian, African and European, in response to a call by the South African Indian Congress observed Union Day—the fiftieth anniversary of the foundation of Union—is a day of fasting and prayer as a mark of sympathy with those who have detained. A large number also fasted for a few days in the example set by Mrs Sushila Gandhi, who herself, in the true Gandhian fashion fasted for full five days. Now the fasting is over. It certainly has served some useful purpose. It brought home to a large number of people that self denial and cleansing of the spirit are important if one is to undertake work in the cause of the nation and state. Unfortunately in this case the fasting and prayer did not have any positive goal. They terminated on the evening of Union Day. They have, however, given rise to a possible positive step which can be taken. They need not have been observed in vain.

Last week we wrote in support of contributions to the Detainees Dependents Fund. It is now more than clear that large numbers of women and children are undergoing much suffering because their breadwinners have been detained. Those who have fasted—and there must have been thousands—should now decide to fast once a week one full day and donate the cost of the meals for that day to the Detainees Fund. If a thousand people do this and as a result of this donate a shilling each to the Fund every week, the Fund will have a regular contribution of £50 a week. This is not a very difficult thing to do. On the other hand it will be a practical, positive contribution towards those who are in grave need, and some direct good will have emerged out of the fasting and prayer.

Death Of A Tradition

NOT much note has been taken of the fact that simultaneously with the consummation of fifty years of Union the old liberal tradition of the South died completely and fully. When Union was founded hopes were expressed that although the liberal South had surrendered its principles on the rights of the non-European people for the greater cause of Union, the liberal tradition would permeate to the two northern provinces—the Free State and the Transvaal. Fifty years of the history of the Union has proved that the North which dominated the National Convention with its request is now completely in the saddle. African representation in Parliament has been abolished, and the Cape liberal tradition is dead. So also is the liberal tradition of Natal on the Coloured vote. It is, now for the non-European people no more a question of Union. It is simply a matter of the domination of the country by the narrow Afrikaner Nationalist creed of the north. A new era now opens in this country—in an era that is on all fours with the rise of the Mussolini and Hitler regimes.

Gandhiji On

YAJNA OR SACRIFICE

YAJNA means an act directed to the welfare of others, done without desiring any return for it, whether of a temporal or spiritual nature. 'Act' here must be taken in its widest sense, and includes thought and word, as well as deed. 'Others' embraces not only humanity, but all life. Therefore, and also from the standpoint of *ahimsa*, it is not a *yajna* to sacrifice lower animals even with a view to the service of humanity. It does not matter that animal sacrifice is alleged to find a place in the *Vedas*. It is enough for us that such sacrifice cannot stand the fundamental tests of Truth and Non-violence. I readily admit my incompetence in *Vedic* scholarship. But the incompetence, so far as this subject is concerned, does not worry me, because even if the practice of animal sacrifice be proved to have been a feature of *Vedic* society, it can form no precedent for a votary of *ahimsa*.

Again a primary sacrifice must be an act, which conduces the most to the welfare of the greatest number in the widest area, and which can be performed by the largest number of men and women with the least trouble. It will not therefore, be a *yajna*, much less a *mahayajna*, to wish or to do ill to any one else, even in order to serve a so called higher interest. And the *Gita* teaches, and experience testifies, that all action that cannot come under the category of *yajna* promotes bondage.

The world cannot subsist for a single moment without *yajna* in this sense, and therefore the *Gita*, after having dealt with true wisdom in the second chapter, takes up in the third the means of attaining it, and declares in so many words that *yajna* came with the Creation itself. This body, therefore, says the *Gita*, he who eats without offering *yajna* eats stolen food. Every single act of one who would lead a life of purity should be in the nature of *yajna*. *Yajna* having come to us with our birth, we are debtors all our lives, and thus for ever bound to serve the universe. And even as a bond-slave receives food, clothing and so on from the master whom he serves, so should we gratefully accept such gifts as may be assigned to us by the Lord of the universe. What we receive must be called a gift, for as debtors

we are entitled to no remuneration for the discharge of obligations. Therefore we do not blame the Master, if we do not get it. Our body is His to be cherished or cast away to His will. This is not a matter for complaint or even pity; on the contrary, it is natural and even pleasant and desirable state, only we realize our proper place in God's scheme. We do not need strong faith, if we experience this supreme truth. "Do not worry in the least yourself, leave all worry to God."—this appears to be the commandment in all religions.

This need not frighten. He who devotes himself to duty with a clear conscience will by day grasp the necessity for it in greater measure, and will continually grow richer in faith. The path of service can hardly be trodden by one, who is not prepared to renounce self-interest, and to recognize the conditions of his birth. Consciously or unconsciously every one of us renders some service or other. If we cultivate the habit of this service deliberately, our fire for service will steadily grow stronger, and will make not for our own happiness, but for the world at large.

Again, not only the good, all of us are bound to place our resources at the disposal of humanity. And if such is the law, as evidently it is, it ceases to hold a place in life if it gives way to renunciation of duty of renunciation masking from the beast.

Some object, that life thus understood becomes dull and devoid of zest, and leaves no room for the householder. But this notion here does not mean doing the world and then retreating into the forest. The spirit of renunciation should rule all activities of life. A man does not cease to be one if he regards life as a duty rather than as an indulgence. A man who operates in the world as a spirit, will have crosses through his hands, but he who follows the law, use his hands for service. He will therefore not cheat or speculate, will not lead a simple life, will not neglect his living soul and will lose

(Continued on page 17)

GUJARAT PLAN TO DOUBLE FOOD OUTPUT

["Indian Opinion" India Service]

A FIVE-YEAR programme to double Gujarat's food production with financial and technical assistance from the Union Government has been prepared by the State Directorate of Agriculture, it is officially learnt.

Under the scheme, which is estimated to cost more than Rs. 1 crore and is called the package plan, a State wide campaign is to be launched to intensify the drive for increasing the yield per acre. Agriculturists will be encouraged to use better strains of seeds and more modern agricultural implements.

Top priority has been given in the State's Third Plan to schemes designed to reduce Gujarat's food deficit of one million tons. As a first step towards self-sufficiency, an annual target of 20 per cent increase in food output has been suggested for the next five years.

The State's annual production is about 1.7 million tons as against its requirements of 2.7 million tons.

The State Government has announced the formation of a five member Fertiliser Production Committee to go into the problem of producing adequate supplies of nitrogenous fertilisers.

To ensure better returns for the cultivator, the Government has appointed a State co-operative marketing body with a capital of Rs 20 lakhs.

The steps are considered as a sign of the Government's earnestness in tackling the problems of the State's food deficit.

It is understood that experiments in intensive paddy cultivation in certain districts have been successful. A programme of intensive cultivation for other food crops has been proposed in the five year package plan.

Pilot Scheme

It is learnt that a pilot scheme might be tried out in Surat District before the programme to double food output is extended to other parts of the State.

Twenty-eight additional seed farms will be set up in the next few months. There are at present 52 such farms in Saurashtra and 66 in the Saurashtra region.

Gujarat's Minister for Home and Lands, Mr. Rasiklal Parikh, announced that a campaign to reclaim cultivable wastelands in all but three districts of Gujarat is under way.

The Minister said that it had been his experience in Saurashtra that an effective implementation of the land to the tiller Act acted as an incentive to the cultivator and resulted in higher food production. In two or three years time all cultivable land in Gujarat would belong legally to the tiller, he said.

The three districts of Ahmedabad, Mehsana and Kaira have been exempted for the present from the drive to utilise cultivable wastelands because the location of the State's permanent capital at Gandhinagar and some of the irrigation projects would displace a large number of cultivators, who would have to be rehabilitated elsewhere, he said.

Mysore Steel Works Expansion

THE Mysore Government has sanctioned Rs 70 million for the expansion of the State owned Bhadravati Iron and Steel Works. A corporation is now in charge of Bhadravati Steel Works. The end of departmental control will facilitate implementation of expansion schemes which will be completed in three stages.

Dacoits Surrender To Bhoodan Leader

["Indian Opinion" India Service]

NEW DELHI—Eleven prominent members of the Man Singh and Rupa gangs of dacoits surrendered to Acharya Vinoba Bhave while he was on his way to Kadera village.

Nine of them carried rewards on their heads totalling Rs 22,000. Among them were Lukka and Teja Singh. Lukka was the leader of the splinter groups into which Rupa's gang had broken up following his death last year in an encounter with the police.

The other dacoits who surrendered were Darua, Bhoop Singh, Durjana, Ram Sanehi, Kanhai, Bhagwan, Vinodhya Ram, Mudri Rajput and Jangi Mallah.

The surrenders show that demoralisation has set in in the ranks of the Rupa gang.

THE success of Acharya Bhave's "peace mission" has revived hopes that more surrenders will take place. The number of outlaws who have so far given themselves up has now risen to 16.

The outlaws, according to official quarters, will be dealt with according to law.

The dacoits carried a telescopic rifle, a rare and costly weapon used by the police and the military.

The police have been on the look-out for these dacoits for several years.

While all the eleven bandits are known for their depredations, Lukka alias Nekse, alias Pandit Lokmanya Sharma, is a legendary figure. Any one who meets him for the first time will take him for a respectable citizen.

Lukka joined the dreaded Man Singh 15 years ago. All the old guard of the Man Singh gang—Man Singh, Tehsildar Singh, Subedar Singh and Nawab Singh—have either been killed or captured by now.

P.T.I. adds: After his meeting with the dacoits, the Sarvodaya leader left on foot for Kadera, his next halt.

At Kadera Mr. Kohli, the Deputy Inspector-General of Police, shook hands with Acharya Bhave.

Addressing a prayer meeting, Acharya Bhave said that he had frank talks with the dacoits in

the morning. He would address them merely as "rebels."

The reception at Kadera was the biggest given so far to the Sarvodaya leader in his current tour. Villagers blew conches to welcome Acharya Bhave who was accompanied by some of the dacoits converted by him.

Lacchi, said to be the cleverest dacoit operating in Madhya Pradesh, who carried of Rs 5,000 on his head surrendered along with one of his, Prabhu, before Acharya Vinoba Bhave at his prayer meeting here.

The 36 year old Lacchi came to Vinoba's Camp about two hours before the meeting along with his mother, wife and their only daughter.

When the prayer meeting started, he bowed in reverence before Acharya Bhave and touched his feet. The Sarvodaya leader apparently moved, blessed him.

Acharya Bhave arrived from Nagra after a five day tour of the dacoit-infested Morena district, in the course of which three dacoits surrendered.

On the way to Kanera—the first village in Bhoodan district to be visited by the Sarvodaya leader—Acharya Bhave laid the foundation stone of a primary school in Uditgarh. Uditgarh is the home town of the 80 year old Panchamsingh who had left his crime career about 20 years ago and settled down there.

New India Assurance Co. Ltd.,

India's Leading Company

We Transact-

Fire, Marine, Transit, Motor, Baggage, Burglary,
Householders & Houseowners (Comprehensive),
Personal, Accident etc.

Principal Controlling Officers in the Union of South Africa

Jalbhoy Rustomjee & Son

140 Queen Street, — Durban

Phone: Durban 25845, 28513, 29807

DO YOU KNOW

That NEW INDIA is by far India's largest Insurance Company;

That NEW INDIA operates in over forty five countries;

That NEW INDIA has over 65 branches in India alone,

That NEW INDIA receives over £6,000,000 Premium EACH YEAR on Fire, Marine & Accident.

FOR SECURITY
AND SERVICE
INSURE WITH
NEW INDIA

Race Institute's Viewpoint On Crisis

FURTHER TIMES OF DIVISION AND DISASTER UNTIL NON-WHITE CLAIMS MET

THE only choice open to the governing white population is to grant in good time with goodwill political rights to the non-white people or later "after much suffering and sorrow," declares a considered statement issued by the South African Institute of Race Relations. The statement goes on "The lull following on the strong measures taken by the Government must not be taken as acquiescence in the present unjust conditions. South Africa will face further times of division and disaster until the just claims of her non-white citizens are honestly met. It is the desire of the Institute to save South Africa avoidable and useless suffering. It therefore appeals to the Government to end the state of emergency as soon as possible and to hasten the investigation of all cases with a view to the immediate release of as many people as possible and the bringing of the rest before the Courts of Law for just and open trial at an early date. The Institute expresses its sympathy with the dependents of all those detained. It also urges that the pace of any economic or administrative reforms be accelerated in all areas and that more attention be paid to the vital needs of the urban African population whose permanent and vitally important status has been very little accepted to the present."

REALISING that much can be done to ease tensions and to benefit the urban African even if for a time main political issues remain unsolved, the Institute desires to co-operate with the Chambers of Mines, Commerce and Industries and with local authorities and the Central Government, especially with regard to immediate concessions and relaxations in pass laws and

influx control and also in such matters as the raising of non-white wages, the abolition of Job Reservation and the provision of better opportunities in commerce and industry for non-white workers, including the right of collective bargaining. It urges further, the provision of opportunities for freehold tenure by Africans in urban areas, active participation of non-Whites in

local government, and a greater decentralisation of power to local authorities.

Friendly Contact

The Institute commends to all the urgent necessity for maintaining and extending friendly contact with non-Whites. It believes that inter-racial conferences should be held wherever practicable, and expresses the hope that these will lead to a national conference, and one day to the summoning of a National Convention of all races to shape by consent the future of the Union.

Committed by its whole history and tradition to peaceful courses, and earnestly desiring to save South Africa from division and disaster, the Institute appeals to all in authority to come to terms with facts and to find solutions which will commend themselves to the non-Whites. The Institute is convinced that there still exists among large sections of the non-Whites a sincere and deeply felt desire to co-operate with the white population, and also that there is a very real danger that the continual thrusting out of these non-white South Africans from the European life of the country may kill this spirit of co-operation and produce separation and hatred in its place, to the moral and material ruin of the country that we all love.

Nehru To Visit Kachholi To Meet S. Africans

THE Indian Prime Minister, Mr. Nehru will visit the village of Kachholi in the Surat District sometime in the middle of this month in order to meet Indians of this village who are now settled in South Africa. These people are visiting Kachholi, the village of origin. This meeting with Mr. Nehru is the result of representations made by Mr. Mahomed Essop Nagdee an old colleague of Mahatma Gandhi.

IN a statement issued from New Delhi Mr. Nehru states:

"It gives me great pleasure to meet Mr. Mahomed Essop Nagdee, who was old colleague of Mahatma Gandhi in Transvaal, and participated in the Satyagraha struggle there. To meet such an old veteran is a privilege and a happiness.

Mr. Nagdee has invited me to pay a visit to his own village, Kachholi, in the Surat District from where, I understand, many of our countrymen went originally to South Africa, and they or their descendants are still in South Africa.

"I am told that it is the wish of many of these old countrymen of our, who are now settled in South Africa to pay a visit to

India. They would particularly like to be present in their village of Kachholi, in Surat District when I go there.

"The invitation to me to pay a visit to Kachholi, backed by all these considerations and the personality of Mr. Mahomed Essop Nagdee, is one I cannot refuse. I shall certainly try to go there. It is difficult for me to fix a precise date now. I shall be very busy after my return. I hope, however, to be able to pay a visit to Kachholi village in Surat District about the middle of June 1960, at some date between the 15th and 20th June. Meanwhile, I should like to convey all my good wishes and regards to Mr. Mahomed Essop Nagdee.

DISCRIMINATION DISGRACES OUR LAND

THE following is the text of the Dedication issued by the Archbishop's Conference Committee (A. v. d. S.; Centlivres, chairman, Leo Marquard, Vice-Chairman) and read at a ceremony in the Drill Hall, Cape Town on Union Day (May 31):

"We South Africans of all races, here assembled on the Fiftieth Anniversary of the Union of South Africa, recall the high hopes of the founders of our Union—hopes of prosperity and peace, of freedom and justice. We recognise that the past half century has witnessed important achievements in certain fields, notably in those of economic development and of education and knowledge. But, as witnesses to the truth, it is our duty sorrowfully to acknowledge that, after fifty years of Union, the vast majority of our fellowmen live in direct poverty, civil liberties have largely been destroyed or are in abeyance, and the injustice of racial discrimination disgraces our land.

"Nevertheless, however dark the clouds hang over our country at the present time, we declare our faith in the unconquerable spirit of man, in the values of Western Civilisation, and in the future of South Africa as a civilised land. Inspired by that faith, we solemnly dedicate ourselves to the tasks of ridding our country of the scourge of poverty, of guaranteeing to all South Africans those civil liberties that are regarded throughout the civilised world as inalienable human rights, and of achieving inter-racial justice on the basis of government by consent, equal protection of the laws and equality of opportunity for all, irrespective of race or birth, class or creed. We pledge ourselves not to be dismayed at the difficulties of these tasks and to strive, through their successful accomplishment, to bring greatness, dignity and peace to our fatherland.

BOOKS FOR SALE

Mahatma Gandhi	
(Last Phase)	1 12 0
Truth is God	2 0
Political Philosophy of Gandhi	13 0

Obtainable From:

'Indian Opinion,'
P. Bag, Durban,
Natal.

Atom Power Station At Tarapore

INDIA'S first nuclear power station is likely to be located some sixty miles from Bombay—at Tarapore in Thana district of Maharashtra.

Authoritative sources expect a formal announcement before long. The Atomic Energy Commission is now believed to favour Tarapore on both technical and other considerations in favour of Kakrapar and Dahanu. Kakrapar is near Surat and Dahanu near Balsar, both lie within Gujarat border. Gujarat will, however, suffer in no way on account of the location of the power station in Maharashtra. The station at Tarapore is expected to generate 300,000 kw of power and both Gujarat and Maharashtra will share equally.

The power station which will cost about Rs. 50 crores is likely to be completed by 1964.

BLUEPRINT OF THE AFRICA TO COME

(BY A SPECIAL CORRESPONDENT)

THE year 1960 finds Africa approaching the crossroads of history, one which the world will long remember. For on this giant continent whose bulk is girdled by the Tropics of Cancer and Capricorn, basic decisions must be made to build a strong and viable Africa beyond the current fight for freedom. These decisions are gestating in the capitals of Free Africa. They will be given form and substance at the June meeting of the Conference of Independent African States in Addis Ababa.

FOR some time now, political leaders in Ghana, Monrovia, Guinea, Egypt, Tunisia, Morocco, Tripoli, Sudan, Ethiopia, Cameroonian Republic, Senegal, Togo, Nigeria, Belgian Congo and other African centres have been burning the midnight oil in preparation for the June crisis. Out of this many-faceted welter of political activity will emerge a pattern for charting Africa's future.

That some type of Pan-African arrangement to co-ordinate the efforts of independent states will emerge from the OIAS meeting is a foregone conclusion. Here in the past and present capital of Pan-Africa, Kwame Nkrumah has maintained that emphasis should be given to developing a supra-national African unity. He has declared in more than one forum that he would be willing to relegate his and Ghana's national interests to benefit a larger "United States of Africa" concept.

Ghana's union with Guinea has been and is hailed as the first supra-national step taken on the African continent; but the arrangement has fallen short of real union—either political or economic. What the future holds will be determined by events underway.

In The Future

However, even such an enthusiastic as Nkrumah admits that a true Pan-African union may be several years in the future. But the initial steps toward this proposed union exists in the draft charter for a Community of Independent African States which emerged from the Sanjeuille conference in July, 1959, between Nkrumah, President William V. S. Tubman of Liberia and Sekou Toure of Guinea.

It was at this conference that Tubman advanced his own idea of a loose association of African states, which, melded with some elements of the "closer confederation" envisaged by Nkrumah and Toure, brought a joint declaration of principles which now amounts to a blueprint for action at the June OIAS meeting.

This declaration provides:

1 The name of the organisation shall be "The Community of Independent African States"

2. Africans, like all other peoples, have the inherent right to independence and self-determination and to decide the form of government under which they shall live.

3. Each member state of the federation, shall maintain its own national identity and constitutional structure, the community being formed to achieve unity among Independent African states and not designed to prejudice the present or future international policies, relations and obligations of states involved.

4 Each member accepts the principle that it shall not interfere in the internal affairs of any other member.

5. Acts of member states shall be determined in relation to the essential objectives—freedom, independence, unity, the African Personality, and the interest of African peoples.

6. Each federation member shall, in its acts or policies, do nothing contrary to the spirit and objectives of the community.

7 The general policy shall be to build up a free and prosperous African community for the benefit of its peoples and the peoples of the world and in the interest of peace and international security.

8 This policy shall be based essentially upon the maintenance of diplomatic, economic and cultural relations on the basis of equality and reciprocity with all states of the world which adopt a position compatible with African interests and dignity.

9. Its main objective will be to help other African territories, subjected to domination to accelerate the end of their non-independent status.

10 The community shall set up economic, cultural and scientific and research councils.

11 Membership shall be open to all independent African states and federations, and any non-independent country of Africa

shall have the right to join upon attainment of independence.

12 The community shall have a flag and an anthem to be agreed upon at a later date.

13 The motto of the community shall be "Independence and Unity"

Such is the blueprint for the future Africa which will be considered at the June OIAS meeting. Some political observers believe OIAS delegates, while recognizing political problems, will nonetheless concentrate major efforts upon putting OIAS into working order.

The job is a big one. First, constitutional drafts must be prepared and debated upon Committees on all political, economic, social, cultural and scientific problems must be selected and their work carried on quickly and with imagination.

Then permanent members of the various continuing commissions must be selected and instructed. Finally, OIAS must select a site for its community headquarters, and appoint a secretariat for the day-to-day

functioning of the community.

These and many other problems are now occupying the thoughts of African leaders. On their shoulders rest the responsibility for building a "better tomorrow for Africa."

Gujarat's Third Plan

TENTATIVE break-up figures for Gujarat's third plan outlay reveal that over one-third of the total outlay has been earmarked for irrigation and power projects.

The tentative picture available disclosed the break-up as follows: Irrigation and Power, Rs. 90 crores; Agriculture and Community Development, Rs. 56 crores; Social Welfare including Education, Public Health and Housing, Rs. 40 crores; Miscellaneous, Rs. 23 crores; Transport and Communication, Rs. 14 crores, Industry and Mining, Rs. 7 crores.

An additional Rs. 20 crores have been provided during the five-year period for unforeseen developmental expenses and emergencies.

The State Government is to float a Five Year Plan loan in July.

Special Offer: India-Made Agarbattis

(SHIPMENT JUST ARRIVED)

WHOLESALE TRADE PRICES

THREE ROSES, 3 tolas	37/6 Doz
(Available in Thin/Thick Sticks)	
GATEWAY OF INDIA 3 Tolas	45/- "
" " " 6 "	90/ "
CHAMELI 2 "	18/ "
" 1 "	9/- "
SUGANDH RANI 5 "	33/- "
" " 24 "	18/- "
" " 1 "	8/ "
" " 1/2 "	4/- "
LATAMANGESHKAR 1/2 "	4/ "
GHANDAN DHOOP 3/- Box of 16 Sticks	

CASH WITH ORDER — PRICES FOR DURBAN

We have also received Genuine Basmati Rice 1/- per lb (Minimum Order 100lb)

We are Stockists of all kinds of Indian Dholls, Spices and Condiments, Betelnuts, Almonds, Tamarind, Whole Coconuts and All kinds of Imported Rice.

SPECIAL PRICES TO THE TRADE

Please write for our price list:

K. HARIBHAI & SONS
(PTY.) LTD.

Direct Importers: Wholesale & Retail Merchants

81 Victoria Street,—P.O. Box 2156—Durban,
Telegraphic Add.: "BHAISONS"

British Firms' Part In Five-Year Durgapur Race INDIAN STEEL CITY BUILT AT HIGH SPEED

By J STUBBS WALKER, Science Correspondent of the "Sunday Graphic", London

ONE of the most spectacular features of the great Durgapur Steel project in India is the speed with which the £104,000,000 plant, to become a vital factor in changing the social face of the country, has grown from a mere idea to become towering masses of steel and concrete. It had its beginnings in 1955. A technical mission, headed by Sir Eric Coates, was appointed by the United Kingdom Government under the Technical Co-operation Scheme of the Colombo Plan to advise India on the establishment of a new iron and steel works. The mission chose the Durgapur site because it had easy access to the iron and coal fields, there was a plentiful supply of water from the Damodar river and there existed good road and rail transport with the rest of India.

THEN came one of the most significant moves in the whole project; the formation of a British consortium of 13 famous industrial firms—electrical, mechanical, constructional and civil engineering companies—to handle what is Britain's biggest export order. This consortium, operating under the title of ISCON (the Indian Steelworks Construction Company) includes such world-famous names as Davy and United Engineering, Dorman Long, Metropolitan Vickers, British Thomson-Houston, General Electric, English Electric. Many of them are firms that normally work in commercial competition, but for Durgapur they pooled their vast resources and their extensive experience, combining to form what can be looked upon as one of the most powerful engineering combinations that that has ever operated. The 13 major firms are backed up in the job by several hundred sub-contractors in Britain.

To appreciate more fully the speed at which Durgapur has risen from the jungle and paddy fields of West Bengal, some of the relevant dates must be remembered. The contract for the project was signed in October 1956—only three-and-a-half years ago. Within seven days, heavy earth-moving equipment had moved in to clear the site and the first of the army of 33,000 workpeople was being taken to Durgapur by train, bus and lorry. Today, well over half of the complex production plant has been completed.

Starting from open country, the first coke oven battery, the first blast furnace, the foundry and the central engineering maintenance shop were finished by the end of last year. That was Stage One.

1,000,000 Tons A Year

Stage Two, now complete,

adds a second coke oven battery, a second blast furnace, steel melting shop with three open hearth furnaces, steel mills, oxygen plant and herzol recalcification plant.

Next year, the final stage will have been reached—another coke oven battery, a third blast furnace, more mills, four more open hearth furnaces. The full production programme will then be possible and this means an annual output of 1,000,000 tons of ingot steel.

When the optimistic high-speed programme was first proposed by ISCON, there were experts who said that it was impossible that the schedule could ever be met. But the doubters have been confounded, for much of the work has been completed ahead of schedule.

It has meant the recruitment of a tremendous labour force, but its speed has been entirely due to the fact that the work has been carried out under meticulous programme-planning conditions so that work throughout could continue in a smooth, uninterrupted flow.

In the British factories where the greater part of the equipment has been made, there was close liaison, so that a great degree of standardisation could be achieved. This has been particularly striking on the electrical side, where four separate companies normally in commercial opposition, pooled their resources and standardised all the electrical equipment they were producing for Durgapur. This, of course, is tremendously valuable for the ease of operation and maintenance of the whole plant. From the mechanical plant point of view, a similar degree of standardisation was achieved in producing the five large complex rolling mills, which represent a total of 19,000 tons of machinery. Again, the firms who produced this part of

the plant are normally in competition.

Huge Labour Force

It is almost impossible to visualise the physical size of the task of building Durgapur. It is easy to talk of moving 5,000,000 cubic yards (3,822,770 cubic metres) of earth for the site clearance. But what does 5,000,000 cubic yards represent? Think of a sizeable suburban home: it represents about 3,000 cubic yards, (705 cubic metres) which means that the site clearance entailed shovelling away the equivalent (in volume) of 5,000 complete houses!

When Durgapur is completed, next year, 250,000 tons of equipment will have been shipped to the site. More than half of it will have come from Britain, some of the equipment has been so huge that it has called for complicated transport arrangements.

On the site there have been an average of 350 British engineers, technicians and supervisors, co-operating with about ten times that number of Indian technicians. The labour force of 33,000 men and women has been recruited from many parts of India, but mostly from the Bengal district. This 33,000 represents the population of a

fair-sized British country and a big part of the organisation problem has in looking after this workers in an area where a few comparatively villages existed before.

An interesting human here is that although the modern engineering was brought in, a part of the work was done manual labour. Large moving machinery was the major clearance, but it found more economical to men and women—often in family groups and their traditional tools—to such things as narrow and small holes.

Special labour was in from Bengal for manual work, mostly men experience of shipbuilding, they were able to continue the job in temperatures of 59 to 120 degrees Fahrenheit when the steel girders they were handling were almost too to touch.

One of the British engineers, Mr Peter Jump, a director construction, say that his experience of the local force shows that a steel can be erected in India faster and more cheaply anywhere else in the world.

Phone 835 6786

P. O. Box 1549

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

33 West Street, JOHANNESBURG.

Cable & Tel Add HARGVAN

Phone 29368

P. Hargovan & Co.

(Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12 6 each F.O.R.

Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb " "

Fresh First Grade Garlic 2/- " " " "

Cash with order only.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue

DURBAN.

Yajna Or Sacrifice

(Continued from page 172)

rather than harm anybody. Let no one run away with the idea that this type of merchant exists only in my imagination. Fortunately for the world, it does exist in the West as well as in the East. It is true, such merchants may be counted on one's fingers' ends, but the type ceases to be imaginary, as soon as even one living specimen can be found to answer to it. No doubt such sacrificers obtain their livelihood by their work. But livelihood is not their objective, but only a by-product of their vocation. A life of sacrifice is the pinnacle of art, and is full of true joy. *Yajna* is not *yajna* if one feels it to be burdensome or annoying. Self-indulgence leads to destruction, and renunciation to immortality. Joy has no independent existence. It depends upon our attitude to life. One man will enjoy theatrical scenery, another the ever new scenes which unfold themselves in the sky. Joy, therefore, is a matter of individual and national education. We shall relish things which we have been taught to relish as children. And illustrations can be easily cited of different national tastes.

Again, many sacrificers imagine that they are free to receive from the people everything they need, add many things they do not need, because they are rendering disinterested service. Directly this idea sways a man, he ceases to be a servant, and becomes a tyrant over the people.

One who would serve will not

Gujarat Congressmen Warned

A WARNING to dissident Congressmen in Gujarat, rejoining the Congress, against nurturing ideas of installing a martyrs' memorial was given by the President of the Gujarat Pradesh Congress Committee at Mehsana.

The President was speaking at a special function organised by the Mehsana District Congress to welcome dissident Congressmen who had left the parent organisation in 1956 on the issue of a separate State of Gujarat.

He said that there was no place in the Gujarat Congress for those who still held hopes of erecting the memorial by remaining and working inside the organisation. He asked such member to keep out,

waste a thought upon his own comforts, which he leaves to be attended to or neglected by his Master on high. He will not therefore encumber himself with everything that comes his way; he will take only what he strictly needs and leave the rest. He will be calm, free from anger and untroubled in mind even if he finds himself inconvenienced. His service, like virtue, is its own reward, and he will rest content with it.

Again, one dare not be negligent in service, or be behind with it. He, who thinks that one must be diligent only in one's personal business, and unpaid public business may be done in any way and at any time one chooses, has still to learn the very rudiments of the science of sacrifice. Voluntary service of other demands the best of which one is capable, and must take precedence over service of self. In fact, the pure devotee consecrates himself to the service of humanity without any reservation whatever.

(From *Yeravda Mandir*, chap. xiv-xv)

Ford Foundation Grant For Economic Research

THE National Council of Applied Economic Research has announced that a supplementary grant of 740,000 dollars had been approved by the Ford Foundation for counting and expanding the work of the Council over the next five years. The new Ford Foundation grant will be used for three specified purposes:

(1) It will provide funds to match the Government of India's annual grant to the Council so that the Council can continue to do non-sponsored research programmes of concern to the future economic development of the nation,

(2) It will provide funds for statistical laboratory equipment to enable efficient processing of research data; and

(3) It will meet foreign exchange costs of specialised foreign consultants and provide research and training facilities for selected council staff.

National Income

THE national income of India at current prices stood at Rs 124,709 million in 1958-59 and Rs 114,099 million in 1957-58 as against Rs 19,800 million in 1955-56

India Imposes Ban On Currency

NEW DELHI—The Government of India has decided not to allow Indians or foreigners to bring Indian currency worth more than Rs. 75 into India. This is one of the steps taken by the Government in an all-out drive to check the circulation of false Indian currency notes.

Formerly there were no limits to the amount of Indian currency that could be brought into the country. This enabled international gangs to smuggle forged notes into the country. Recently, forged currency notes of the denominations of Rs 100, believed to have been smuggled from Pakistan were seized in Amritsar and Bombay.

Air Force Examination

THE Indian Union Public Service Commission will hold an examination for admission to the Air Force Flying College for the 82nd G.D. Pilots' Course commencing in August 1961, at various centres in India on the 4th and 5th November, 1960.

A candidate for admission to the examination must be an unmarried male and must be a citizen of India; he must have been born not earlier than 2nd August 1949, and not later than 31st February 1944, and he must have passed the Matriculation Examination of a recognised Indian University or the Cambridge School Certificate Examination.

21st Birthday Celebrated

Herkesonlal H. Vasan, of Victoria Road, Southfield, Cape, celebrated his 21st birthday recently

Bhilai Steel Output

THE Bhilai steel works produced 28,767 tons of steel during April, 1960. This brings its total steel production upto the end of April to over two million tons. Production of pig iron during April mounted to 55,539 tons, bringing the aggregate pig iron production to 526,377 tons. Upto the end of April 84,658 tons of steel billets were produced in the rolling mills in Bhilai. More than 400,000 tons of pig iron and 70,000 tons of steel billets had been despatched to consumers all over India up to the end of April, 1960.

DRY RED CHILLIES

No. 1 Mixed Grade Dry Red Chillies. Nett 30lb Bag 45/-.

Any amount obtainable for Cash.

Write for Grain Bags and Sugar Pockets.

MAARMANS (Pty) Ltd.
Box 26. Phone 128.
BRITS. Transvaal.

HAWKERS AND TRADERS

Gent's wrist watches, 17/6 with 15 jewels 25/6, 17 jewels, waterproof, shockproof 34/6, 21 jewels, waterproof, shockproof, 37/6, 25 jewels, waterproof, shockproof, 41/6, Ladies wrist watches 39/6, 25 jewels 49/6 A. I. Agencies, P.O. Box 3980, Cape Town.

No Catalogues

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor Diagonal & Market St Johannesburg. Phone 33-1654

BOOKS FOR SALE

The Bhagavadgita—Radhakrishnan	11	6
Ramayana—Rajagopalachari	5	0
Eminent Americans—J T Sunderland	7	6
Christian Missions—M K Gandhi	5	0
Selected Letters I—M K. Gandhi	1	0
A Discipline For Non-Violence—R. B. Gregg	1	8
Towards New Education—M. K. Gandhi	2	4
Sarvodaya—M. K. Gandhi	5	3
Indian Home Rule—M. K. Gandhi	1	6
Public Finance And our Poverty—J C Kumarappa	2	6

Obtainable from:

"INDIAN OPINION,"
P. Bag, Durban, Natal.

fifty years ago...

June 1910

"UNION IS MEANINGLESS"

THE *Indian Opinion* of June 4th, 1910 makes the following editorial comment under the heading "Mr Sorabji's Re-Arrest".

"Mr. Sorabji Shapurji Adajania has been re-arrested. Mr. Sorabji's arrest recalls painful memories. He is a devoted son of India. He is a brilliant representative of a brilliant race, the Parsees. He belongs to a well-known family in Bombay and he it was who laid the foundation of the second stage of the struggle. Mr. Sorabji has already suffered imprisonment six times. He will now be imprisoned for the seventh time. He has served in the aggregate the longest term—over sixteen months. The advent of the Union of South Africa is marked for Indians by the re-arrest of Mr. Sorabji. That the first working day of the Union should be turned for the Indians in the Transvaal, if not in South Africa, into a day of mourning and a reminder that the Union to them is meaningless is a sad commentary on a great epoch in the evolution of the British Empire. Natal is within the Union, Mr. Sorabji has domicile rights in Natal. He will be deported to the territories of a member of the Union. What is this Union? Whom does it unite? Or is it a Union against the Indian and other coloured races inhabiting South Africa? If the Union of South Africa promotes the might of the Empire, are we or are we not to rejoice over the fact as being members of that Empire? How will the event strike the new Emperor of India? What responsibility attaches to the Governor-General of South Africa in this matter? These are questions which may or may not be rightly answered. Meanwhile, the brave Mr. Sorabji does his duty and, if Indians in South Africa mourn over the further sufferings of a brother, they may rejoice, too, that of Mr. Sorabji the whole of India is proud and that India's salvation depends not on external aid but on internal growth such as is shown by Mr. Sorabji.

UNDER "Transvaal Notes" the following items appear: Mr. A. M. Bhayat, about whose discharge I sent a telegram last week, was suffering from a very severe attack of influenza when he was discharged. He had been ailing during the last ten days of his imprisonment. The reason is that he had lost much of his vitality owing to wrong and insufficient food. He rarely took the mealie pap that is given to Indian prisoners. Mr. Bhayat must have lost about twenty-five pounds in weight if not more. Mr. Bhayat proceeded to Heidelberg the same day.

General Smuts, in his new capacity of Minister of the Interior will be in charge of immigration and Asiatics. So that, with greater powers, he still remains in charge of the Asiatic muddle. And whether it is a mere coincidence or a deliberate act, the fact remains that his greater power has been immediately exercised by the re-arrest of Mr. Sorabji.

UNDER *Items of Interest* the following appears.

The Second Annual General Meeting of the Indian Women's Association was held at the Durban Indian Society's Hall, on Saturday last. The chair was occupied by Srimati Sowbakiammammal (Mrs. V. R. R. Moodaly). The proceedings commenced by the reading of an address by Miss C. Sigamoney, welcoming the ex-Secretary, Srimati R. Goonarathinummammal, who has recently returned from India, where she was undergoing a course of study. After the address, Srimati was presented with a bouquet as a mark of respect, and made a suitable reply. The Secretary then read the Annual Report and the election of officials took place as follows—Patron: Maharani of Baroda, President: Mrs. K. R. Nayanab, Vice Presidents: Srimati Sowbakiammammal (Mrs. V. R. R. Moodaly) and Miss Angelina Paul, Committee: Mrs. L. Sigamoney, Mrs. Candassamy Pillay, Mrs. A. D. Pillay, Mrs. Rajpaul Singh, Mrs. V. Soobramania Pather, Mrs.

Arunasala Pather, Mrs. C. Nursee, Miss Agness and Mrs. Arunasala Pillay, Secretary: Srimati R. Goonarathinummammal, Treasurer: Miss C. E. Sigamoney. The meeting terminated with the singing of national songs.

VACATIONS ABROAD

OPPORTUNITIES for combining vacations with cultural and educational activities in more than 75 countries are listed in the latest edition of Unesco handbook, "Vacations Abroad."

The book contains descrip-

tions in English, French and Spanish of holiday possibilities, with courses, study tours and work camps.

Information was provided by 808 institutions with headquarters in 51 countries. This covers approximately 1,500 programmes for vacation study, and includes information on financial assistance available for such study. Hostels, holiday camps and centres which offer planned programmes are also listed. (UNESCO).

"Vacations Abroad" Vol. XII, 1960, Price 6/-, available from Unesco, Place Fontenoy, Paris.

SIMPLE STORIES TO UNDERSTAND

RELIGIOUS BOOKS FOR ALL INDIAN SCHOOLS

NOW FOR SALE

The Ramayana for Boys and Girls	2/-, 3/6, 8/6, 12/6		
Bhagavadgitas	3/6, 9/6, 14/-, 18/6		
Upanishads	5/6, 16/-, 30/-		
Great Saints of India		3	6
Great Men of India		3	6
Chandrasahas		2	0
Story Bapu		3	6
Story Jawaharlal Nehru		3	4
Message of Krishna		6	9
Teachings of Shri Ramkrishna		18	6
Sayings of Ramkrishna		14	6
Modern India		1	6
Religion of Home		3	6
Short stories of great personality—			
		Fine mixture	3 6
How to Win Friends and Influence People		1	8

Obtainable from.

D. ROOPANAND BROS.

PUBLISHERS AND BOOKSELLERS

Phone 20707. (Est. 1932) P.O. Box 2524.

85 VICTORIA STREET, DURBAN.

RECORDS NOW CHEAPER

ORDER NOW AT REDUCED RATES

AMAR DEEP 7/6 Each KALAYANA PARISU
QAIDI "911 Plus 3d Tax BAAP BETE

HINDI: Kanhaya, Minister, Anant, Madhumati, Do Beben, Flying Rancee, Doctor "Z", Do Ustad, QUWALI: Ismail Azad, Yusuf Azad, Talat Mahmood. TAMIL: Pathi Bakhti, Anbu Engay

Make your selection of any single records from any sets

MAIL ORDER MUST ACCOMPANY 4/- DEPOSIT
—CASH ON DELIVERY—

DURBAN WELCOME DISTRIBUTORS,
Specialists in Tamil, Telugu, Quwalli & Hindi Records
2 Ajmeri Arcade (off 141a Grey St. & 50 Cathedral Road)
P.O. Box 1574 DURBAN Phone 67882

Printed and published by Mrs. Sushila Gandhi at the International Printing Press, 1, Boonix Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal.

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં રચવાયું
શૂદ્રપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

★
"જેમનું મન સમતતને વિષે
રિશર થયું છે, તેમણે આ દેહે
જ સસારને જીવ્યો છે. બહા
નિષ્કલંક અને સમ છે. તેથી
તેઓ બહાને વિષે જ રિશર થાય
છે."
—ઈશાવારખ.

પુસ્તક ૫૮ મુ—અંક ૨૨

તા. ૩ જુન, ૧૯૬૦.

કુલક નકલ પે. ૪

શ્રીનીકસમાં ઉપવાસ અને પ્રાર્થના

આપણના વસવાટથી પવિત્ર અનેલી શ્રીનીકસ સંસ્થામાં ૫ આપણના પુત્રવધુ શ્રીમતી સુશીલાબેન ગાંધીજી તા. ૨૬-૫-૬૦ થી ૩૧-૫-૬૦ સુધી પાંચ દિવસના ઉપવાસ થઈ રહ્યાં હતા. દક્ષિણ આફ્રિકાના યુનીયનને રચવાએ પચાસ વરસ પૂરા થયા છે, તેથી બધે ઉત્સવો થયો, તેના વિરોધમાં સુશીલાબેને આ ઉપવાસ માંડ્યા હતા તેમજ હટોકટીના ધારા નીચે જે લોકોને પકડી તેમને સરકારે જેલમાં વગર કારણે પુર્યા છે તેમની તરફ દીલસોજી બતાવવા માટે પણ આ ઉપવાસ હતા. રમદેવની નીતિ જે વધતી જાય છે, તેનો અવરુધ વિરોધ થવો જોઈએ અને જે વિરોધ સુશીલાબેને સમરત જાતીઓને ભેગી કરી ઉપવાસ અને પ્રાર્થનાથી કરવા માગ્યો હતો, જેથી સરકારની જુદી જરા સુધરે અને તે પોતાની રમદેવની નીતિ બદલે.

સુશીલાબેને ઉપવાસ દરમ્યાન ગીતા, સર્વોદય અને બીજા આપણના પુસ્તકો વાંચી, સવાર, મધ્યાહન અને સાંજે મૈત્ર પ્રાર્થના દ્વારા વખત પસાર કર્યો હતો. સુશીલાબેને આ પાંચ દિવસના અનુચિત દરમ્યાન કેવળ પાણી ભીંધું હતું પ્રથમ દિવસે સંધ્યા-પ્રાર્થના વખતે ધણી લોકોએ ઢાંજરી આપી હતી. સર્વ ઠોમોની સારી ઢાંજરી હતી, અને દરેક જાણવા પ્રાર્થના થઈ હતી. પ્રાર્થના બધા આપણ રહેતા તે ઘરમાં થઈ હતી

બીજા દિવસે પણ ઢાંજરી ધણી વધી મધ યોગે દિવસે પ્રાર્થનામાં ઢાંજરી જેટલી બધી વધી મધ કે સર્વોદયનાં આચાર્યમાં ભેટી લોકો જે પ્રાર્થના કરી હતી ધણી સારા પ્રમાણમાં બધીજ ઠોમના માણસો આબ્યા હતા પ્રાર્થના નો યોગો અને ઉપવાસનો ત્રીજા દિવસે હોવાથી ધણી લોકો ઉપવાસમાં સામેલ થયા અને ઉપવાસમાં સામેલ થયેલા યોગીક સર્વોદયમાં રહ્યાં.

પાંચમા દિવસે ૨૫૦ થી ૩૦૦ માણસો આબ્યા અને પ્રાર્થના પછી લગભગ ૩૦ આફ્રિકન ઓ પુરુષોએ સર્વોદયમાં રહી આખી રાત્ર પ્રાર્થના કરી હતી. સવારના "આ જૂમિ તપો જૂમિ જેમ" પ્રજાત ફેરી અને બહોનોથી માણ જી હતી. ૫ આપણને પાઝ 'Lead Kindly Light'ને નવા હદમાં મેસાડી જે લોકોએ એક નવું ગીત તૈયાર કર્યું અને માણ હતું.

ઉલ્લે દિવસે સવારથીજ માણસો આવવા લાગ્યા હતા. બપોર થતા સુધીમાં બસો જેટલા માણસો ભેગાં થઈ ગયા હતાં પછી તે એક પછી એક મોટરો આવવા માડી અને પાંચ વાગ્યા પહેલાં બપોરે મોટર બસો આવવા માડી આરે તે મેદની બુબલ વધવા માડી હતી. અને પ્રાર્થના સભા વખતે લગભગ ૧૨૦૦ની મેદની જામી હતી કુલ ૬૪ બસો આવી હતી સર્વોદયમાં આખો દિવસ પ્રાર્થના ચાલુ રહી હતી

બપોરે સુશીલાબેન બંદાર આબ્યા, સારે બધા ભેટી ગયા હતા, અને જગ્યા ન મળવાથી ધણી ઉભા હતા સુશીલાબેને પ્રાર્થના કરી અને સાર પછી ઠોરાનગાથી એક મુસ્લીમબાઇએ અને બાઇબલમાંથી એક યુરોપીયન બાઇએ પ્રાર્થના કરી બીજા બાઇઓ અને બહેનોએ પણ પ્રાર્થના કરી હતી મીસીસ ઠાતીમાં મીર થોડું બોલ્યા હતા અને એક આફ્રિકન બાઇએ પણ પ્રવચન કર્યું હતું

આ આફ્રિકનબાઇએ કહ્યું, કે સુશીલાબેન આધી અને મીસીસ લુયુલી જેવા નીડર માણસો હોય તે આપણે ડરવાની જરૂર નથી મીસીસ આધી અને લુયુલીએ આપણને સમ્બાધનો અને પવિત્રતાનો માર્ગ બતાવ્યો છે આપણા જે બાઇએ હટોકટીના ધારા હેઠળ કેવળાતમાં પુરાયા છે તેઓ તરફ સમભાવ અને સરકારની રમદેવની નીતિ અને તે ઉપરાંત 'યુનીયન ઉત્સવ'નો વિરોધ દર્શાવવા આ બહેનો અને બીજાઓએ ઉપવાસ થઈ રહ્યાં હતા આ બાઇએ સુશીલાબેનની નીડરતા અને અહાની પ્રસંશા કરી હતી.

બપોર પછી સુશીલાબેને પ્રેમ, સત્ય, અને અહિંસાનો મંત્ર બધાને આપ્યો હતો આ મંત્ર આપતા સુશીલાબેને કહ્યું કે આજ પવિત્ર જૂમિ ઉપરથી ૧૯૦૬માં મહાત્મા ગાંધીજીએ સત્યાગ્રહ થઈ કર્યો હતો અને આજ જૂમિ ઉપરથી ૫ ગાંધીજીએ પ્રેમ, સત્ય અને અહિંસા નો મંત્ર આપ્યો હતો જેજ મંત્ર હું આજે તમને ફરીથી આપુ છું. જેમાજ આપણી ઉન્નતિ છે—જેમાજ આપણી સજ્જતા છે. વધુમાં તેઓએ કહ્યું કે ઉપવાસ અને પ્રાર્થના આપણને કહે છે કે તમે મનુષ્યનો ડર ન રાખો છશરનો ડર રાખો છશર જેનેજ મદદ કરે છે જે કાષ્ટ અને માધીએ બતાવેલા માર્ગ પર ચાલે છે આરે કહી દેવું જોઈએ કે હું મોઇ સંસ્થાની સભ્ય નથી. છતાં આ ઉપવાસ મારા બાઇઓ અને બેનો આજે જેલોમાં (અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૧૭૨)

લઈલે અવતાર

(રામ સહયજ આપે તારને)

સંમદકતો દિનુબેન હવે

નીમેનું ગીત સૌ. દિનુબેન હવે (લુપરટોકટીથી) મારા પર મોકલ્યું છે આ ગીત મારા પાંચ દિવસના ઉપવાસની રાજઆતને દિવસેજ મને મળ્યું. મારા હૃદયમાં તે રખી રહ્યું છે. ઇશરને આ પાંચ દિવસ દરમ્યાન મે પોકાવો હતા કે, પ્રશ્ન આ કુ.બી કુનીયાના સકટો દુર કર.

સુશીલા ગાંધી.

લઈલે તું અવતા...ર અમારી કુનિયામાં, બહતો કરે પોકા...ર અમારી કુનિયામાં, લઈલે કુ.બની વાતો કહું ગીરીધારી, સાબળને થી કૃષ્ણ યુરારી.

થઈ ગયા નિરાધા...ર અમારી કુનિયામાં, લઈલે તું અવતા...ર અમારી કુનિયામાં. જ્યા ત્યા ચાલે અત્યાચારો, નહિ રહેવાને જુખનો મારો.

રિખાપ રજા કિરતા...ર અમારી કુનિયામાં, લઈલે તું અવતા...ર અમારી કુનિયામાં. બહારે પાળો દયાળુ દેવા, નિશ દીન કરીએ તમારી સેવા.

દર્શન દ્યો એકવા...ર અમારી કુનિયામાં, લઈલે તું અવતા...ર અમારી કુનિયામાં. પ્રેમે તાર પુજન કરીએ, શાસે શાસે રામજ રટીએ

આવો અમ આધા...ર અમારી કુનિયામાં, લઈલે તું અવતા...ર અમારી કુનિયામાં. કલ કલ કરતી ધરતી મેવા, દયા કરો તમે બંસી બજેવા.

મુરલી નો જજુ કા...ર અમારી કુનિયામાં, લઈલે તું અવતા...ર અમારી કુનિયામાં. એક સુદયન લઈને આવો, જુલ્યા ને રસતો બતાવો.

કરો ને જ્યા કા...ર અમારી કુનિયામાં, લઈલે તું અવતા...ર અમારી કુનિયામાં. દોષ બતાવો શુ છે મારો, બાળક ને તું કરને તારો

નેવા પરી મજા...ર અમારી કુનિયામાં, લઈલે તું અવતા...ર અમારી કુનિયામાં.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા ૩ જુન, ૧૯૬૦

આપણું કર્તવ્ય

યુનીયનને પચાસ વર્ષ પૂરા થયા તે માટે બધે ઉત્સવોની ગોઠવણી થઈ હતી તેના વિરોધમાં સાઉથ આફ્રિકન ઇન્ડિયન કોંગ્રેસે અપીલ કરી હતી કે ગંધાએ આ દિવસે ઉપવાસ અને પ્રાર્થના કરવી, અને તે ઉપરાંત પકડાયેલા માટે આ રીને સહાનુભૂતી દર્શાવવી આ અપીલની માગણીને માન આપી આખા અઠવાડિયા દરમિયાન મોટા પ્રમાણમાં લોકો ફીનીક્સ આબ્યાં હતા શ્રીમતી સુશીલાબેન ગાંધી જેઓએ ગાંધીજીના સિદ્ધાંત સુબળ પુરા પાલ્ય દિવસ સુધી ઉપવાસ કર્યા હતા, તેમની સાથે ઘણા લોકો છેતરા બે ત્રણ દિવસ ઉપવાસમાં જોડાયા હતા. હવે ઉપવાસ પૂરા થયા છે એનો ક'ઈક અર્થ' તો સચો છે. રાષ્ટ્ર અને કૌમના કાર્ય માટે જે શુદ્ધ હૃદય બેઠાંએ તે આ ઉપવાસથી ઘણા એ ગેળાંયું હશે. આ ઉપવાસથી એક પગલું તો જરૂર બરી શકાય અને એ રીને એ ઉપવાસનો અર્થ' નકામો નહિ જાય ગયા અઠવાડિયે અમે અમારા અગ્રણીઓમાં મહદ માટે લાખું હતું હવે તો એ ચોક્કસ જણાય છે કે જેઓ કેદખાનામાં છે તેમના ઉપર રોટી માટે આધાર રાખનારાઓની સ્થિતિ દિવસે દિવસે કંઈક બનતી જાય છે. હજારોએ ઉપવાસ કર્યા હશે, તેઓ એ હવે દર અઠવાડિયે એક દિવસ ઉપવાસ કરવો અને એ રીને બચાવેલાં પૈસાં 'કેદીઓના ફળા'માં આપવા. જે હજાર માણસો આ રીને ઉપવાસ કરે અને દર અઠવાડિયે ઓછામાં ઓછી એક શીર્શાંગ આપે તો ફળાની અઠવાડિક આવક ૫૦ પૌંડ થય આ ક'ઈ શુરહેલી સકું' ન કહેવાય! આ રીતે ઉપવાસ અને પ્રાર્થનાનો ક'ઈક અર્થ' સરે અને જેને ખાસ મદદની જરૂર હેય તેઓને આ રીતે મદદ મળી રહેશે

ફીનીક્સ મૃત્યું

યુનીયનને પચાસ વરસ પુરા થતાં, દક્ષિણની જે જુની ફેડી હતી તે મૃત્યુ પામી છે. જ્યારે યુનીયનની સ્થાપના થઈ ત્યારે વચનો અપાયા હતાં કે બીન-જોરાઓની ઉત્પત્તિ માટે દક્ષિણને ઉદાત્ત વિચારવાળો વિભાગ પ્રયત્ન કરશે, અને આ ઉદાત્ત વિચારવાળી ફેડીને પ્રચાર કરે જ ફી-સ્ટેટ અને ટ્રાંસવાલમાં પ્રસરી જશે. પચાસ વરસના ઇતિહાસના પાના જળાયે છે કે ઉત્તરનો વિભાગ આજે સત્તા ઉપર બેઠો છે પાર્લામેન્ટમાં આફ્રિકન પ્રતિનિધિત્વ નષ્ટ થયું છે અને કેપની ઉદાત્ત વિચારવાળી ફેડી મૃત્યુ પામી છે. તે જ રીતે નાટાલની અંદર કલક' મત્તાધિકાર પણ નષ્ટ થયો છે. હવે બીન-જોરા માટે યુનીયનનો પ્રશ્ન છે જ નહિ. ક્રકત ઉત્તરના આફ્રિકાનર નેશનાલીસ્ટના પવ્લ હેટલ તેઓને શોષાવાનું રહ્યું છે. નવો યુગ શરૂ થયો છે, અને તે હિટલર અને સુસોલીનીના શબ્દને મળતો છે

“સત્યાગ્રહ એ મારે જન પોથી મરિદેશ વે મજુ નથી મારૂં તે એ જીવન છે સત્ય વિના સત' અને તો શુક્ર લાગે છે. અસત્યથી દેશને લાભ ન જાય એની મારી ખાતરી છે. પણ કયા અસત્યથી તારકાસિક લાભ જણાવો? હોય તો પણ સત્યનો ત્યાગ ન જ કરાય, એમ ટું હટનાપુત્રેક માનું છું.. આ ખી ખી અવ વખરની વાતો છે. છતાં એ વિચારા મરેશે પ્રયત્ન તિપ્પણ ન જ વાર એવું કમ'વાક્ય છે એને ટું વળગીશ” “સત્યનો જ્ય માલો અપરમાને માપવાને સમ્પ સત્યનો મજુ કરી કું'માં ન બને”

—ગાંધીજી.

શ્રી નહેરુ દક્ષિણ આફ્રિકાવાસીઓને કહો ગામમાં મળશે

ભારતના વડા પ્રધાન, શ્રી નહેરુ આ અધિનાતા મધ્યમાં સુરત જીલ્લા મા આવેલા કહેલી મામની મુલાકાતે જશે. તેઓ ભાના દક્ષિણ આફ્રિકા-વાસીઓને મળશે હાલમાં આ લોકો કહેલીમાં છે આ મુલાકાત પૂ પાપુજી ના જુના સાથી શ્રી મહમદ ઇસપ નમદીના પ્રતિનિધિત્વને આભારી છે તેઓ જ્યારે દિલ્હીમાં હતા ત્યારે તેમણે શ્રી નહેરુની મુલાકાત લીધી હતી, અને પોતાના ગામે આવવાનું આમંત્રણ આપી આવ્યા હતા આ આમંત્રણ તે શ્રી નહેરુએ સ્વીકાર કર્યો હતો નવી દિલ્હીથી શ્રી નહેરુએ એક નિવેદન મદાર પાડતા જણાવ્યું છે : “શ્રી મહમદ ઇસપ નમદી જેઓ મદારમાં માધીના સાથી હતા, અને જેઓએ ત્. સત્યાગ્રહમાં ભાગ લીધો હતો, તેઓને મળતા અને ઘણો જ આનંદ થયો છે આવા દૃઢ અનુભવી ને મળ્યું એ ખાસ હકક અને આનંદની વાત છે “શ્રી નમદી એ અને સુરત જીલ્લા મા આવેલા કહેલી ગામ, જે તેમનું પેતાનું છે, અને મૂળમાં જ્યાંથી ઘણા દક્ષિણ આફ્રિકા ગયા હતા અને જેઓ ની પેદી હજુ પણ દક્ષિણ આફ્રિકામાં છે, તે મામની મુલાકાત લેવા આમંત્રણ આપ્યું છે અને કહેવામાં આવ્યું છે કે આપણા આ જુના દેશવાસીઓ જેઓ હાલમાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં છે તેઓ ભારતની મુલાકાતે આવવાની ઇચ્છા રાખે છે હું જ્યારે સુરત

જીલ્લામાં આવેલા કહેલી મુલાકાતે જઈશ ત્યારે તેઓ ત્યાં કરીને હાજર રહેવાની ઇચ્છા રાખે આ બધા વિચારો અને શ્રી ઇસપ નમદીના વ્યક્તિત્વને લઈ યી કહેલી જવાનું આમંત્રણ શકાય એમ નથી. હું ત્યાં જવા ખાસ પ્રયત્ન કરીશ ચોક્કસ તારીખ આપતું એ મારે માટે મુશ્કેલી જાય છે ત્યાંથી (ઇન્ફો-ડથી) આવ્યા બાદ હું ઘણા જ કામમાં હોઈશ. છતાં, અને જાણ છે કે જુન, ૧૯૬૦ના મધ્યમાં એટલે કે ૧૫મીથી ૨૦મી જુન સુધીમાં મારાથી સુરત આવેલા કહેલી મામની મુલાકાતે જવાનો દરખાસમાં, હું મારી મુલેચ્છા એ મી મહમદ ઇસપ નમદીને માથુ છું

—જવાહરલાલ

લાંચ ફરિયાદ

નવસારી તાલુકામાં આવેલા મટવાડ નરના કસ્ટમ સપ્લ ઇનસ્પેક્ટર શ્રી પાંદરની લાય લેવાના આરોપસર ધર પકડ થવાથી કસ્ટમ ખાતામાં સન સતારી પ્રસરી ગઈ છે પનાવની વિમત એવી છે કે પનાર માલના વહાન માલિક હમનભાઈ જોવનભાઈ કમ્પ્લેક્સ બંદરે વહાણ લાવ્યો હતો. અને તેની જાણ કરવા કસ્ટમ સબ-ઇનસ્પેક્ટર શ્રી પાંદરને નિયમ પ્રમાણે મળવા આવ્યો હતો પાંદરે તેની પાસે આઠ રૂપાંયાની લાય માગી હતી તે બીજે દિવસે લઈ આવવાનું કહી હમનભાઈ પોતાના ગામ ગયા હતા તેમણે પછી લાય વિરોધી ખાતાના અધિકારી મન્સુરીના સંપર્ક સાધી છટક' જોઈતું જેમાં શ્રી પાંદર બેરવાઈ પડ્યો!

ફીનીક્સમાં ઉપવાસ અને પ્રાર્થના

(પરેલા પાનાનું અનુસંધાન)

પુરામાં છે તેમની તરફની સહાનુભૂતી ખતાવવા અને યુનીયનનો વિરોધ કરવા એ સ્વીકાર્યો છે

ઉપવાસ સારી રીતે પાર પડ્યા તેથી સુશીલાબેન શરૂઆતમાં ઇચ્છરને આભાર માન્યો હતો અને તેમને જણાવ્યું કે મારા ઉપવાસ અને પ્રાર્થના દરખાસ જે બાઈએ અને બેનોએ ઉપવાસ અને પ્રાર્થના દ્વારા અને જે નેતિક સામ આવ્યો છે તેમને પણ હું અત કમ્પ પુ'ક આભાર માનું છું. અતમાં સુશીલાબેને મેદની સમક્ષ ગોળનું પાણી પીને અને બીજા બેમાં થએલાઓને એરે જના કટકા આપીને ઉપવાસ કાર્યો હશે

યુનીયનના ધણા રક્ષોમાં ઘણા લોકોએ ઉપવાસ કર્યો હોવાનું જાણવામાં આવ્યું છે

માંસલું પોલાદ બેઠાંએ

મૂંડા પ્યારા ભાઈએ, આપણે લોખંડ, વગેરે ઉલોનોની જરૂર છે, પરંતુ એ બધુ છતાં આખરે 'પોલાદ' બેઠાંએ. આપણી અંદર એક Stool પોલાદ હોય છે, એ ન હોય તો પકારના પોલાદ ઉલોમથી ક'ઈ નહીં વળે આ સાઈ આપ્પાટિક સકિત જ્ઞાતિથી પડશે આને Power built up સકિત ઉભી ને નામે લરકર પાછળ ૩૦૦ રૂપીયા ખર્ચાંએ બીએ.

બીજી બાજુ જનતા ડરપોઈ લોકો જાની નાની વાતમાં જ્ઞાતિય તો શેનાથી શુ લાભ! કિંમતને શેના ઉભી કરી શો એની શેનાથી કાપરો! કેવની જ્ઞામ જ્ઞાનમાં, મા રીલ-પોલાદ નહિ હોય, નહિ હોય તો કામ ઉપ માલકો!

વિનોબાજીને શરણે આવતા ડાકુઓ

માણસાઈની ઝાંખી

શરણે આવેલા ડાકુઓ માટે પોલીસની માગણી

ન્યાય, પ્રાર્થના સભામાં આચાર્ય વિનોબા ભાવેને શરણે આવેલા ત્રણ ડાકુઓની પોલીસે માગણી કરી છે. તેમની રાજકીઓએ કરેલા અસંખ્ય ખુનો તેમ જ પાડેલી ધારોને અનુલક્ષીને પોલીસે આ માગણી કરી છે.

આ ત્રણ ડાકુઓ વિરાળ પ્રમથકુદાપતી હાલ્દીમાં વિનોબાને શરણે આંબા દતા અને તેમના ચરણોને સ્પર્શ કર્યો હતો.

કિસનસીમ, મોદર મનીઆ અને પતીરામ આ ત્રણે ડાકુઓ નામચીત ધાડપાકુઓ રૂપા અને હાલાની રાજકીના સભ્યો હતા.

વિનોબાએ ડાકુઓને શરણે આવવાની વિનંતી કર્યા પછી આ પ્રથમ જ વાર ડાકુઓ શરણે આંબા દતા. પતીરામ તેની ખાર ભોરની બકુક સાથે શરણે થયો હતો જ્યારે બીજા બે વગર શરણે શરણે થયા હતા.

પતીરામ, મને વર્ષે પોલીસ દારા

માર્ગ મયેલા હાજાની રાજકીઓને એક દતો અને રાજકીની સાથે મળીને કરેલા ૨૦ ખુનોને આરોપ તેના પર છે.

આ ત્રણે ડાકુઓમાં નાનામાં નાનો ૧૬ વર્ષનો કીશન છે અને તે ફક્ત એક વર્ષથી જ આ ધાડ પાડવાના કાર્યમાં જોડાયો છે. તેણે પત્રકારોને જણાવ્યું હતું કે તેના કાકાનું ખુન કરનાર તેમજ તેને પોતાને પશુ મારી નાખવાની ઇચ્છા રાખનાર ડાકુ લાખનથી ખચવા માટે તે ડાકુ રૂપાની રાજકીમાં જોડાયો હતો.

આચાર્ય ભાવેના નિકટના સાથીઓ તરફથી જાણવા મળે છે કે તેઓ ધાડપાકુઓની બીજી રાજકીઓ સાથે મધક સાધવાનો પ્રયત્ન કરે છે અને જેના પરિણામે એક બે દિવસમાં જાણવા મળે એવા અભવ છે.

રૂપાની રાજકીમાંથી છુટી પડેલી બે રાજકીઓના ડાકુનેતાઓ ભ્રમવાન સીમ અને તેજસીમ આચાર્ય વિનોબા ભાવેને મળ્યા હતા. વિનોબાને મળ્યા પછી તેઓ ધણું કરીને પોતપોતાની રાજકીના અન્ય સભ્યો સાથે મર્યા કરવા માટે તેમના ખાનગી રહેઠાણોમાં જવા ઉપડી ગયા હતા.

આ નામરા મામ ગ્રાહીઅરથી ૭૦ માઇલ દુર છે અને ધાડવિરોધી ખાસ પોલીસની ચોથી ટુકડીનું આ કદ છે.

સ્થાનિક ગ્રહણને શરણે ૨૦ વર્ષ પહેલા ડાકુ લખાએ એક કુટુંબના ખારે સભ્યોની હતલ કરી નાખી હતી એ કુટુંબ ને ધરમા રહેતું હતું તે ધરને જ આ ધાડવિરોધી પોલીસ ટુકડીનું મુખ્ય મથક બનાવવામાં આવ્યું છે.

જ્યારે આચાર્ય વિનોબા ભાવે અને પધાર્થી ત્યારે પરાપુર્વના રીવાજ મુજબ શંખનાદ કરવામાં આવ્યો હતો અને એમના કપાળે સિંદુરનું તિતક કરવામાં આવ્યું હતું.

આચાર્ય ભાવેએ તેમના પ્રવચનમાં આ ખુબ નાના મામડામાં આટલા બધા લોકો બેગા થયા તેનો ખાસ ઉલ્લેખ કર્યો હતો. આ સભામાં, ગયે વર્ષે માદગીમાં મરી ગયેલા લાખન ડાકુની રાજકીના અમલના સાથી શણનું કુટુંબ પણ હાલ રહ્યું હતું.

૨૫૦ કુવાની સમૃદ્ધ પટી : ૭૦ ટકા પેટ્રોલ સાંપડ્યું

૧૧૫૦ મિટરની ઉંડાઇએથી મળી આવેલા તેલમાં ૭૦ ટકા કેવળ પેટ્રોલ છે. આ પ્રકારનું શુદ્ધ તેલ સાંપડવાનો પ્રસંગ સારા ૫ બારનમાં આ પહેલો જ છે. વધુમાં એમ જણાવતા મળે છે કે શરકામ સર્જીપણે પૂર્વ થયા પછી જ્યારે રીતસરનું ઉત્પાદન આરંભારી ત્યારે હળતના કુવાઓમાંથી રોજને સરેને ૯૦ થી ૧૦૦ ટન તેલ સાંપડે તો આશ્ચર્ય નહિ થાય. એ કામકાજ સંપૂર્ણ કક્ષા પર મધુ દરો ત્યારે એની ઉત્પાદનશક્તિ ૨૪ કલાકમાં ખસો ટન નેટલી વધી જવાની શક્યતા છે.

અંકલેશ્વર તાલુકામાં આવેલો આ તેલ વિસ્તાર આશરે અઠાવીસ ચોરસ માઇલ નેટલો છે. વળા એમાંથી ઉભા થનારા ૨૦૦-૨૫૦ કુવાઓ પૂરેપૂરા કામ કરતા થઇ જશે ત્યારે તેમાંથી રોજનું પાંચ હજાર ટન પેટ્રોલ, તેલ અને કેરોસિન પ્રકારનું પ્રવાહી સાંપડવાનો સંભવ છે.

વળા ત્યાં ગેસનો ને વિપુલ ભયો છે તેનો સારામાં સારા બળતણ તરીકે ઉપયોગ થઇ શકે એવી ય શક્યતા છે.

અમરત્યનું કેન્દ્ર

આ બધી સિદ્ધિઓ સાકાર થતા સમય તો લાગશે પણ જ્યારે એ

શરણે આવનારા ડાકુઓને પોલીસને સોંપી દેવાશે

આખા (મધ્ય પ્રદેશ), સર્વોચ્ચ નેતા આચાર્ય વિનોબા ભાવેએ અહીં પોલીસને સમોષતા જણાવ્યું હતું કે ઠાઇ પણ જાતના બંધ સિવાય અને મળી શકે તે માટે પોલીસે તેમના ધાણાઓમાં જ રહેશે તો તેથી મારા કાર્યને મદદરૂપ બની શકશે.

વિનોબાજીએ પોલીસ અધિકારીઓને કહ્યું કે જો ઠાઇ ડાકુ શરણે આવશે તો આખરે તો તેને પોલીસને સોંપી દેવાશે ડાકુઓની શરણા મતી માં અજાણતા પણ ઠાઇ અડચણ ન ન ખાય એ માટે મારી પોલીસને વિનંતી છે.

—મધ્ય પ્રદેશ અને ઉત્તર પ્રદેશના ધાડપાકુ વિરતારમાં કામગીરી બજાવવા માટે શાંતિસેનાની રચના કરવામાં આવી છે.

સિદ્ધિનું સંપૂર્ણ ચિત્ર આનેખાઈ જશે ત્યારે ભંડ્ય હાઈને સારાય ભારતમાં મહત્વનું કેન્દ્ર બની જશે. સાથે સાથે તેનો વિકાસ થવાની ય તેટલી જ સંભાવના છે આને ય ખારોમાર ઉપયોગ માં લઇ રાકાય તેવું તેલ હળતમાં સાંપડ્યું છે એ ખાસ નોંધપાત્ર થતના છે આવા ઉત્તમ પ્રકારનું તેલ પેટ્રોલમાં મરાવવાનો યશ ભંડ્ય હાઈને સહેને લઇ શકે તેમ છે.

તેલવા જેતું નામ

હળતનું ખીણું નામ તેલવા છે પોતાના પેટાળમાં આવા સરસ તેલને સમાવીને એ કાર્યક નામ ધારણ કરી બેકુ હોય એવું નિ સંશય કહી શકાય એમ છે.

શ્રી માલવિયે મુલાકાતે

ખંભાત તેલ ક્ષેત્રના લુણેજ કરતાય જ્યાં તેલની સમૃદ્ધ પટી અને એક પ્રકારનું તેલ સાંપડ્યું છે તે હળતની કેન્દ્રના બનીજ, તેલ અને બળતણ ખાતાના પ્રધાન શ્રી માલવિયે મુલાકાત લીધી હતી.

શ્રી માલવિયે હળત ખાતે કુવા નં. ૫ તુ નિરીક્ષણ કર્યું હતું અને નીકળેલા તેલના નમુનાઓ તપાસ્યા હતા, તેમણે નં. ૫ ને 'સાદલા' નામ આપ્યું હતું.

—કપાલ ખાતે મરેરે માર્ગમાં દુનીયાબરના શીક્ષોની પરિપદ આ માણ મહિનામાં શીક્ષોના કાર્યકારોની વિષ સરથા—વર્લ્ડ ડોનરેડેશનની બાહેધરી દેશ બજાનાર છે.

માથે બાંધવાની રીળન અને વેણીઓ

મખમલ, સાટીન, ટાઈટા સીદકની, રીળન અનેક રંગ, ડીઝાઇન અને સાઈઝમાં મળશે, લગ્ન મંડપ અને મોટર રાજ્યભારવા માટે જરૂરયાબંધ રીળનો મળી શકશે.

બધ્યાં માટે મખમલ, અને રેસમ તથા ફેદની ટોપીઓ કીકાયત ભાવે બનાવી આપવામાં આવશે.

અંગોડે બાંધવા મખમલ, રેસમ, કોટન બિગોરેનાં કુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના ક્ષોચમ મળશે.

દેખલ પર ચુકવા માટે પ્લાસ્ટીકના મુદર કુલો મળશે.

ઠેકાણું : માખરો હેટ્સ (પ્રો.) લી.

લેડીઝ અન્ડ વીલ્ડરન્સ હેટ એન્ડેકચરર,

ટ્રોન : ૮૩૫-૭૬૬૧ પહેલ માળે, બોક્સ ૫૨૫૭.

માસ્કર એન્સન્સ — ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — બોલોનીસબર્ગ.

ધાડપાકુ લગ્ની વિનોબાને શરણે

કુનેરામાં મળેલી પ્રાર્થના સભામાં મધ્યપ્રદેશનો અમરાક મણાતો ધાડ પાકુ લગ્ની પોતાના સાથી પ્રથુ સાથે આચાર્ય વિનોબાજીને શરણે આવ્યો હતો એની ધરપકડ માટે ફા પાય હળતનું ઇનામ જાહેર થયું હતું.

સભા શરૂ થવાના બે કલાક અગાઉ ૩૬ વર્ષની વયનો યુવાન ડાકુ લગ્ની તેની મા, પત્ની તથા એકની એક પુત્રીને લઈને પ્રાર્થના સભા શરૂ થઇ સારે ત્યાં આવી આચાર્ય ભાવેને નમી પડ્યો હતો, અને તેમને ચરણસ્પર્શ કર્યો હતો. વિનોબા ભાવેએ લાખણી વણ બની આશીર્વાદ આપ્યા હતા.

એજ દિવસ ૩-૩૦ કલાકે ડાકુ માનસીમ અને રૂપાની રાજકીના ૧૨ સભ્યો વિનોબાને શરણે આંબા દતા. આ ડાકુઓમાં લુકાનો પણ સમાવેશ થાય છે.

આ અગિયાર ડાકુઓમાંથી નવને માટે તો કુલે મળીને ફા વીસ હળત ના ઇનામે હતા. તેઓ બધા ખુન, અપહરણ અને ધાડના કેસમાં સંડોવાયેલા હતા તેઓ પાસે પોલીસ અને લશ્કરી સિપાઈઓ પાસે હોય તેવી રાખકલો હતી.

આચાર્ય ભાવેએ આને કહોરા મામે મળેલી પ્રાર્થના સભામાં જણાવ્યું હતું કે તેઓ આ ધાડપાકુઓ માટે દેવેથી 'ડાકુઓ' શબ્દને બદલે 'બળવાખોરો' શબ્દનો પ્રયોગ કરશે.

હિંદના સમાચારો

તા ૩૦-૫-૧૯૬૦.

કંડલા નજીક અંધ ?

ગુજરાત મહારાષ્ટ્રના માતા પછી ગુજરાત પાસે કોઈ પ્રથમ કક્ષાનું બંદર નથી તથા કડલાને સારી રીતે વિકસાવવાનો પ્રયત્ન વિચારાઈ રહ્યો છે. પશુ સા પાણીની તળી છે તેથી મોટા જીવનના વિકાસ માટે પાણીને વિપુલ જ્યાં મળી રહે તે માટે ૪૦ લાખના ખર્ચે બધા બાધવાની એક મેળના તૈયાર કરવામાં આવી છે અને આખરી મથુરી માટે તે પ્લાનિંગ કમીશન પર મોકલી આપવામાં આવી છે.

વીર ભગતસીંહના માતૃશ્રી

૧૯૩૦માં દેશની આઝાદી માટે ફરીને માથે ચઢનાર વીર ભગત સિંહના માતાજી હજી જીવે છે. તેમને સંત વિનોબાજી મળ્યા હતા મળતી વેળા તેમણે આદરભાવથી પ્રશ્ન કરી કહ્યું કે "તું તો મારી પછુ મા છે"

નીતિમત્તાનો દાખલો

નદીઆદ તાલુકાના તોરણીઆ મામે ભે ઠાની જીવ્ય નીતિમત્તા અંગે એક પ્રુથમખર મળી છે. સા લાયબ્રેરીનાં મહાનમા પોટના કાર્ડ, કવર, ટીપીટો વિગેરે રાખવામાં આવે છે પણ તેને વેચવા માટે કોઈ ખેસતું નથી. જેને જે ખેસતું તે લઈ જાય અને તેટલા પૈસા એક મહામા મુક્તા જાય આવે કારભાર બે વરસથી ચાલે છે, હતા કોઈ દિવસ વેચાણના પૈસા ધરવા નથી. હવે જા નવા ચલણના અમલ પડી સા એક દિવસ બે પૈસા ખુટવા તે માટે આખા મામતની સભા મળી અને તપાસ થઈ કે આખુ કેમ ખન્યું? તે વેળા એક ખેડારોએ જાણ થઈ કહ્યું કે મારી પાસે બે પૈસા છતાં ન હોવાથી મે મૂકવા ન હતા આથી મામ તેના પર પ્રુથ થયું અને સાચું જાણવા માટે તેને ચાખાથી આપી

તેલ ક્ષેત્રના બે વિભાગ

અખાતના તેલ ક્ષેત્રના દિન-પ્રતિદિન તેજ માટે નવી આશા વધતી જાય છે અખાતના તેલ ક્ષેત્રને દબે બે કામમાં વહેંચી નાખવાની વાતો થઈ રહી છે એક વિસ્તારને હુલેજ એપ્રિલથી અને બીજા વિસ્તારને તારાપુર એપ્રિલથી કહેવામાં આવશે તારાપુર એપ્રિલથી કમીશન નિષ્ણાતો અમેરીકન મહોનીનીયા કામ કરશે જ્યારે તુજનમાં રશીયન અને જમાનીયન નિષ્ણાતો કામ કરશે. કાલમાં અખાત ખાતે ૩૦ રશીયન અને ૧૭ જમાનીયન

ટેકનીશનો કામ કરી રવા છે હુલેજ એપ્રિલથી કમીશન નિષ્ણાતો સોખરા, માલા સોની, વડુની, જુની આબોલ, પાણડી દહેડા વગેરે ઝામોનો સમાવેશ થનાર છે જ્યારે તારાપુર એપ્રિલમાં તારાપુર, જીજુલ, પ્રલાપુર, નમરા, ભીમત લાવ, વાસજી વગેરે ઝામોનો સમાવેશ થશે

અરુપ્રથતા નિવારણ માટે ધનામ

સુરત જિલ્લામાં અરુપ્રથતા નિવારણ તું સુદર કામ કરવા માટે આ વરસે નવસારી તાલુકાના વાડા મામને પ્રથમ ધનામ શા ૧૦૦૦૦૦ સરકાર તરફથી મળ્યું છે. જ્યારે ભરથમાં એ ધનામ હાસોટ મહાલના રાખમા મામને મળ્યું છે. આ મામના લોહો દરિજન ભાઈએ સાથે ખુમ જળામળાને રહે છે અને આભાઈએ જેવો બેદ તેમનામાં નથી કુવા, તળાવ, મદિર અને સામાજીક પ્રસંગોમાં પણ કોઈ બેદ દરિજનો સાથે રાખવામાં આવતો નથી.

કવિ ઠલાપી વિનય મંદિરનું ઉદ્ઘાટન

લાકીમાં ઠલાપી વિનય મંદિરનું ઉદ્ઘાટન થી દંસાબંધને મહેતના ગુમ હરને થયું છે. ગુજરાતી સાહિત્ય મા કવિ ઠલાપીનો કાળો મહત્વનો છે પ્રસંગેચિત થી દંસાબંધને જન્મ્યાંથી કે રાજકીય પ્રદિએ જેમ રાજ પ્રધોના રમારક રચાય છે તેમ કવિ, વિગાની, સાધારો અને ઠલા રવામીઓના રમારકો પ્રભએ કરવા બેદએ. પુરોપમાં શેકધારીઅર અને ગેટના રમારકો અવેલા છે. તેવી જ રીતે લાકીમાં ઠલાપીનું રમારક થાય અને તે સાહિત્ય નું યાત્રાધામ બને એ ધસ્તનીય છે.

૫ કુટના સરસ્વતી કેવી

રાજસ્થાનમાં પીલાની ખાતે એક અવનવ્ય અને અપુર્વ સરસ્વતી મદિર બધાયું છે. ખીરલા એજુઓન ટ્રસ્ટ તરફથી કુષ જેવા સ્વેત આરજનું આ બંધ સરસ્વતી મદિર શા ૨૫ લાખના ખર્ચે તૈયાર થયું છે. એનું ખાંધામ ૩ વર્ષે પૂરું થયું છે.

ઝોરીસમાં અપુરાહો ખાતે વિશ્વ નાયનું ને વિખ્યાત મદિર આવેલું છે તેના જ બરાબર નમુનાકપ આ મદિર બધાયું છે. આ મદિરની દિવાલો ઉપર ભારતની તેમજ અન્ય રાષ્ટ્રોની મહાન વ્યંક્રાઓની લખલખ ૫૦૦ નેટલી મૂર્તીઓ ભારીકાઈથી

મોતરી કાંઠવામાં આવી છે. ઉપરાંત ફેવી સરસ્વતીની પુરા પામ કુટના કદની પ્રતિમાની પ્રતિષ્ઠા કરવામાં આવી છે.

આરસની આ બંધ પ્રમારત ૧૦૯ કુટ જંગી છે. મદિરના પ્રવેશદાર આમળ બે સપૂર્ણ કદના આરસપટાણ ના ઢાંધીએ ગોઠવવામાં આવ્યા છે. આ સુદર મદિરની મુખ્ય પ્રમારત ૧૦ નેટલા સ્તભો ઉપર આધારિત છે

અંધીજની સમાધિમાં તડો

નવી દિલ્હી, રાજધાન ખાતેની અંધીજની સમાધિના ચક્ષુતરમાં ઉછા ટેલક સમયથી તડો પડવા માડી છે. એ બખતમાં સરકારનું ખાન ખેંચવા મા આવતા જાહેર બાધકામ ખાતાના ધબનેરોએ તેની તપાસ કરી હતી. ધબનેરોએ તપાસને અંતે જાહેર કહ્યું હતું કે સમાધિના બાધકામમાં કોઈ ખામી રહેવા પાશી ન હતી. પરંતુ સમાધિ ખુલ્લી હવા અને તડકામાં રહે છે તેથી સીમેન્ટના પ્લારટરમાં તડો પડી છે

ભારતની બેકારી

ખીજ પંચવર્ષીય યોજનાની શરૂઆત મા ભારતમાં ૭૦ લાખ બેકારો હતા. આને ૪ વર્ષ પછી ૧ કરોડ બેકારો છે આ તો ભારતની અસ્તોભવેન્ટ એક્સેન્સેમાં નોંધાયેલા બેકારોની સંખ્યા છે જ્યારે નહિ નોંધાયેલા એવા બેકારોની અંદાજાયેલી સંખ્યા બે કરોડની છે. એટલે આજે ભારતમાં ૩ કરોડ બેકારો વસે બે

હરિજનો પ્રગતિને પંચે

સૌરાષ્ટ્રમાં સુરેન્દ્રનગરના મૂળી નામે ૬૦૦ની વસ્તી ધરાવતું નાનકડું ગામ છે આ મૂળી ગામખ્યામતને સરપંચ દરિજન છે ગામની શાળાના વિદ્યાર્થી ઝોનો નેતા પશુ દરિજન છે ૧૪ થી ૪૦ વર્ષના દરિજનોમાંથી ગામમાં કોઈ પશુ દરિજન અજાયુ નથી લાંબી દરિજન બહેનોની રાસ મડળીએ તાલુકા વિકાસ ઘટકની યોજાયેલી દરિજાઈમાં પ્રથમ રથાન મેળખ્યું હતું અને જિલ્લાની રાસ દરિજાઈમાં ખીજુ રથાન પ્રાપ્ત કયું હતું. અહીંના દરિજનોએ પોતાની સહકારી મંડળી ઉભી કરી છે અને દરિજન બહેનો પોતાનો કુરસદનો સમય વરજીકામ કે એવા ખીજ આવક આપતા ધંધામાં પસાર કરે છે.

પૂર્વ આફ્રિકાના યુએમજી પ્રવાસે જનારી યુજરાતની ક્રિકેટ ટીમ

અમદાવાદ, આવતા ઝોમરટ માધની ત્રીજી તારીખથી પૂર્વ આફ્રિકાના આઠ અહવાડિયાના યુએમજી પ્રવાસે ઉપડી જનારી યુજરાત ક્રિકેટ ટીમના ખેલાડી ઝોના નામો યુજગત ક્રિકેટ સંઘ તરફથી જાહેર થયાં છે.

આ કુકડીના કપ્તાન તરીકે લાલા અમરનાથ રહેશે, ખીજ ખેલાડીઓના નામોમાં જસુ પટેલ, મોલી ઉમરીઅર, આર. ખી કેન્ની, એમ જેલ. બપ. સિંહા, આર જી નાડકર્ણી, એ. જી મિતખાસિંહ, દીપક શોધન, એફ. એન્-જીનીઅર, નરી કોન્ટ્રાક્ટર, એસ. ત્રિવેદી, આર. ખી. દેસાઈ, આર. દિવેયા, જીજુવાડીયા, મુષાકર પટેલ, અઝજુ નાયક, વી દેસાઈ અને સુરેન્દ્રનાથ

સી સી આજના પ્રમુખ મી આર કે પટેલે જ્જુબુ હતું કે ધજા જુવાનીયાઓને અને નવા આમતુકોને આ પ્રવાસ કીમતી અનુભવ પ્રાપ્ત કરાવનારો નીવડી રહેશે. ૩૦મી સપ ટેમ્બરે આ પ્રવાસ પુરો થશે

કુરચેવનો વાંકે કાંઠલા રાજાજી

મદાસ, સ્વતંત્ર પક્ષના નેતા મી રાજગોપાલાચારીએ પેરીસ ખાતેની ચિખર પરિષદ તોડી પાડવા માટે રશીયાના વડાપ્રધાન મી કુરચેવ પર દોષારોપણ કયું છે. એમણે કહ્યું છે કે મી કુરચેવે શસ્ત્રત્યાગ અને અજી-અખતરા બધ કરવા જેવા મહાન પ્રશ્નોને પ્રમુખ આઈઝનહોવરની ઝોખીક માપી કે જે ઉપરચોટિયા છે, તેના પર આધાર રાખ્યા એ ખેદજનક છે, જસુક વિમાનના ઉડુપનથી પ્રમુખ આઈઝનહોવર જાહેરમાં, મુજબજીમાં મુકાબ જ ગયા છે.

મી કુરચેવે પેરીસની આ મહાન પરિષદ માટે ભારે પરિશ્રમ ઉઠાવ્યો છે. અને માનવજાત એમાંથી ધજું ફલિત થવાની આશા રાખતી હતી; પણ એ કંઈક મુખોઈબરી રીતે ટુડી પડી છે.

સુરે વિમાનના બનાવે રશીયાની પ્રતિષ્ઠા કંઈક વધારી હતી પણ પેરીસ ના બનાવે તેની પ્રતિષ્ઠા પર પાણો ફટકો પડ્યો છે.

માસ્ટર પ્રધર્સ (મી.) લીમીટેડ
જાત જાતના નાયબન, રેસમી તેમજ સુતરાઈ કાપડ, સીજો બાજા અને પુરો માટે જાતજાત જાતના ઉબન જર્સી, પ્રુવોવર, કારકીબન્સ અને બખ્યાએ મદિ-જુડીઝ, ખીજ, બ્લેન્ડેડઝ, શોલ્સ, નેપશીન્સ વિગેરે.
હરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા બહામજી.
33 વેસ્ક રેડીઝ, એહાનીસખર્ગ.
ફોન : ૮૩૫-૬૭૬૬ — બોક્સ ૧૫૪૬.

જીવનનાં ઝરણાં

શ્રી રાવજીભાઈ મણિભાઈ પટેલ

બાપુજીની બીમારી

ભૂતલીના કામમાં બાપુજીને બહુ તકલીફ પડી કેટલીક વખત જીવનમાં ફરવાનાં જોઈતા વાહન પણ મળ્યા નહીં એટલે પગપાળા જતા. કેટલીક વખત વીસ વીસ માઈલની પગની યુસાફરી થતી સલામતની હાલતમાં જીવનમાં ફરતા સેવકો અને કાર્યકર્તાઓના વર્તન માટે બાપુજીને નિયમો આપ્યા હતા તેમાં એક નિયમ એ હતો કે, "આમડાઓમાં વસતા લોકોની જોડામાં જોઈ સેવા લેવી જ્યાં ચાલીને જવાય ત્યાં વાહનનો ઉપયોગ ત્યાંજ નહીં સાદામા સાદું જોજન તકબાર કરવાનો આગ્રહ રાખવો. પકવાનો કરવા દેવાની મનાઈ કરવામા સેવા શોભશે."

આ નિયમ પ્રમાણે એ તો અચુક વર્તે. એટલું જ નહીં પણ તેનો કડક પણ અમલ કરે. "ચાલીને જવાય ત્યાં વાહનનો ઉપયોગ ત્યાંજ નહીં" એનો અર્થ તો એવો પણ થઈ શકે કે વીસ-પચીસ માઈલ દુરને જામે જવું હોય તો એક દિવસ વહેંચા નીકળવું પણ પગપાળા જવું બાપુજીએ ખરેખર એમ જ કરતા માગ્યું અને યાદ છે કે એક દિવસ તે નવામામથી નડિયાદ સુધી ચાલીને આવ્યા પચીસ માઈલ નો રસ્તો અને ખાનડું શીમદાજી અને જોળ આમ તકલીફ અને પૌષ્ટિક ખેરાડના અભાવથી તેમનું શરીર ધસાવું ચાલ્યું તેમાથી મરડો થયો. મરડો સફેદ હતો, પણ એક દિવસ નડિયાદથી સાબરમતી આશ્રમમા ગયા. આશ્રમમા તેલમા તકબાર કરેલી બરડેલા ધર્મી લાપસી ખાવામા આવી તેથી મરડાએ ઉંમર ૩૫ લીધું મરડાનું દરદ અસલ થઈ પડ્યું. નડિયાદ આવ્યા અને દરદની વાત બધાંએ જાણી. વારંવાર પાલખાનામા જવું પડે તેથી બહુ તકલીફ પડે. તે તકલીફમાંથી બચવા માટે બાઈથી મહાદેવભાઈએ સાબરમતી બાઈ નરહરિભાઈને પત્ર લખી દીધો કે આશ્રમનું કમોડ (જાગેરે ભેસવાની પેટી) તુરત આપી જવું. પત્ર પહોંચતા, તુરત નરહરિભાઈ પરદેલી જ આડીએ કમોડ લઈને નડિયાદ આવ્યા. નરહરિભાઈ સત્યાગ્રહની ચાલતી હાલત વિશે પુર્ણ માહિતગાર રહેતા, પણ તેમને આશ્રમની યાજાનું કામ સોંપેલું એટલે જીવનનો ચાલનો સત્યાગ્રહ જોવાને પણ તે આવેલા નહીં. એમ સોંપેલું કામ છોડીને નાસા નાસ કરવી એ તેમને સિરત વિરહ કામનું બાપુજી તેમના મામે કહ્યાથ

મયેલા છતાં પણ તે ત્યાં મયેલા નહીં. બાપુજી નરહરિભાઈના આ સંપત્તી વાત જાણતા હતા તેથી તેમને પ્રથમ જ નડિયાદ આવેલા જોઈને બાપુજીને પુછ્યું: "કેમ, એકાએક આવ્યા?" "કમોડ લઈને આવ્યો," નરહરિભાઈ એ જવાબ આપ્યો. "કમોડ કેવું મંજાવ્યું?" બાપુજીએ કાંઈક ઉંમર સ્વરે પુછ્યું: "મહાદેવભાઈને પત્ર હતો કે આપને મરડાનું દરદ વધી પડ્યું છે માટે મારે કમોડ આપી જવું." બાપુજીના પ્રશ્નો ખનિ જોળખી જવાથી નરહરિભાઈએ ધીમે સ્વરે જવાબ આપ્યો. આ જવાબ સાંભળી બાપુજી ઉઠીને ઉઠ્યા અને નહીં માની સકાય એવા કેમયુક્ત કાવથી બોલી ઉઠ્યા: "મહાદેવ, તમે આ શું કર્યું? તમે શા માટે આશ્રમમાંથી કમોડ મંજાવ્યું? આશ્રમનું કમોડ અહીં લવાય કેમ? ત્યાં આટલા બધા માણસો છે; તેમના ઉપયોગ માટે તે ત્યાં જ જોઈએ. મારા ઉપયોગ માટે તે કમોડ તમારાથી અહીં ન મંજાવાય"

મહાદેવભાઈને તો આ પ્રથમ અનુભવ હતો બાપુજીના યુરસાને રસ તેમજે આ પરદેલા ચામેલો નહીં; ખીજાને ચાખતા પણ તેમજે જોયેલા નહીં. એટલે તે તો યુઝાયા અને સકોચતા તેમજે જવાબ આપ્યો. "બાપુજી, પણ કમોડ ત્યાં નહીં જ પડ્યું હતું, ત્યાં તેને કાંઈ વાપરવું જ નહોતું. અહીં આપને જાગેરે જવાની બહુ જ તકલીફ પડતી હતી, એટલે મેં મંજાવ્યું"

આ જવાબની અસર મહાદેવભાઈએ ધારેલી તેનાથી ઉલટી થઈ, અને બાપુજી વધારે યુરસે થયા તે વધારે અકળાયા અને બોલ્યા: "મહાદેવ, શું કહે છે? મને તકલીફ પડે છે તે માટે તમે આશ્રમના આટલા બધાંએ માટે રાખેલું કમોડ મારે માટે મંજાવ્યું?"

મારા પ્રત્યેનો તમારો કેટલો મોહ? ત્યાં એટલા બધા છે તેમની ચિંતા નહીં અને તેમને અવગણીને મારી ચીંતા! આ તમારું કેટલું અદાન! અને ત્યાં ઉપયોગ સિવાય પડી રહ્યું હતું તેથી તમે મંજાવ્યું, એ તો સાચું થુદિ સિવાયની દલીલ રહેશેનો ઉપર "કાયર બોટ" તમે કેાઈ દિવસ જોઈ છે? તેના ઉપયોગ વિના તે વરસોના વરસો સુધી એક જ સ્થળે રાખી મુકવા મા આવે છે. કેાઈ તેનો ખીજો ઉપયોગ ન કરી શકે તમારા જેવી દલીલ કરી રહેશનેનો પોર્ટર પણ તેને નહીં ઉપાડે. તમારું એ જાન કયા અનુ? તમે તો મન્ય કર્યો! આશ્રમમાંથી ત્યાંના માણસો માટે રાખેલું કમોડ તમે અહીં મંજાવ્યું એ મારે દોષ કયો?"

બાપુજીએ એવી વેદનાથી આ બધું કહ્યું કે મહાદેવભાઈને બહુ લાગી આવ્યું તેમની આંખમાં જળજળિયા આવી ગયા. પણ તેટલામા વલ્લભભાઈ આવી પહોંચ્યા તે આ બધું સાંભળતા હતા ઉઠીને ત્યાં આવ્યા અને હસતા હસતા બાપુજીને કહેવા લાગ્યા: "આ જે છોકરાઓને લડો છે શું કરવા? એમજે તે શું મોટો દોષ કરી નાખ્યો? આપ દક્ષિણ આફ્રિકામા કમોડથી ટેવાઈ મયેલા એટલે કમોડની અગત્ય આપના મનમા વસી રહેલી હોય તે સિવાય આપની ઝાડાની અનુકૂળતા પણ ન સચવાય પણ અમારે તેની શી જરૂર? આશ્રમમા જોએ છે તેએ તે તો કમોડની જરૂર જ નથી. તેએ તેને ટેવાયેલા નથી એમને તો ઝાડા થયા હોય તોપણ કમોડ કરતા પાય ખાનામાં જવાનું જ મને એટલે કમોડ અહીં આવ્યું તેમા આટલા બધા આપ અકળાયા શા સારું? અને છોકરાઓને અજરાવ્યા શા સારું?" બંને જણુ ઉપરનો મારો આમ વલ્લભભાઈના વચ્ચે પડવાથી બંધ પડ્યો.

બાપુજીની આ બીમારી બહુ બપકર નીવડી જાણે જીવલેણુ હોય તેમ કેમેય મટે નહીં હમેશા ચાલુ રહેલા લોહી અને પત્રાળા ઝાડા અને આકેડી

ના ડુઃખથી તેમનું શરીર બહુ ક્ષીણ થઈ ગયું. અસંત તીવ વેદનાને કારણે દુટીકું વાળીને પડી રહેવું પડે. આ ડુઃખ એટલે સુધી વધ્યું કે અમારા બધાના મો એક દિવસ ઉતરી ગયા તેમને તાવ બાથ પડ્યો અને બેબાન અવરથામા લવરી કરવા લાગ્યા. ડોક્ટર કાનુમા વચેરે અમદાવાદથી આવ્યા. સર્વને ચીંતા થઈ. તેમજે એક ઈન્જેક્શન આપ્યું. તેની અસર સારી જણાઈ. પણ ડુ.ખ મટ્યું નહીં થોડાં દિવસ પછી બાપુજીને યુકામ શેઠ અંબાલાલના આગ્રહથી અમદાવાદ તેમને ગિરનાપુરવાળે ખંભલે રાખ્યો. અમે બધા ત્યાં ગયા આવી રિશતિ માં પણ બાપુજીનું ચેતન અજબ હતું. રહેશેથી હું ખબરમા થઈને ખંભલે મયે બંબરમાંથી બાપુજીને માટે ડોક્ટરની યુચનાથી એક શેર લીલી ફાક્ લીધી હતી ડોક્ટર હરિપ્રસાદ દેસાઈ ત્યાં બેઠા હતા. ફાક્ જોઈને તેએ સહજ બોલ્યા: "ફાક્ પણ મોઢી થઈ અછ છે"

બાપુજીએ કહ્યું, 'મોઢી તો નહીં હોય. ચાર આને શેર હશે. વધુ ન હોય. વધારે મોઢી હોય તો રાવજીભાઈ લાવે નહીં"

ડોક્ટરે કહ્યું - "આઠ-દશ આનાથી જોછો બાવ ન હોવો જોઈએ."

બાપુજીએ મને બોલાવ્યો અને પુછ્યું: "ફાક્ શા બાવે મળી?" મેં કહ્યું. "દશ આના શેરના જો મેં ખરીદાવ" આ મરીમ દેશમાં દશ આના શેરની ફાક્ કેમ ખવાય?" મેં કહ્યું: "પણ એ તો દરદી માટે છે ને? આપ મને શીનીકસમા ખાર આના શેરના ટમેટા નહોતા લાવી આપતા?"

બાપુજીએ કાંઈક ઠપકાના બાવે જવાબ આપ્યો; "પણ એ તો તમારે માટે દવાની ગરજ સારતા હતા માટે હું લાવી આપતો હતો અને ત્યાં તો ખરચામ પણ અહીં જમા માણસને જાગેનો રોટલો પણ નથી મળતો ત્યાં દશ આને શેરની ફાક્ મનની મોજ ખાતર ન ખવાય હવેથી તમારે ફાક્ લાવવી નહીં" (અધુર)

અગત્યના સમાચાર

અમારા ગુનરાલી-સી માહકો અને મિત્રો માટે ખાસ ઈન્ડિયાથી આયાત કરેલી ૧૦૦% સુવર અને વોઈલની (૬ વાર) સાડીઓ ખાસ કરીને આધુનિક નારી માટે જે ૬ વારથી કઈ જોઈ પહેરતી નથી.

અને તે પછુ સારામાં સારો માલ.

આનાથી વધુ તમને શું જોઈએ છે ?

ડાઈરેક્ટ ઈમ્પોર્ટસ અને હોલસેલ વેપારી તરીકે અમે સીધા જ માહકોને હોલસેલ બાને આપીએ છીએ અને વચગાળા વેપારીના નફામાંથી બચાવીએ છીએ

Sorry no Traders and no discounts for Resale
PERSONAL SHOPPERS ONLY.

એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ

ડાઈરેક્ટ ઈમ્પોર્ટસ અને હોલસેલ મરચન્ટસ
૧૧૬ કવીન સ્ટ્રીટ, બોલકસ ૨૧૬૮, હરબન. ફોન ૨૭૩૪૮/૯.

—સાથિય આફ્રિકામાં જોહાનીસબર્ગ વિસ્તારમાં એમરજન્સી જાહેર કરાયેલ હોઈ એ રિપાર્ટ આપુ રહે ત્યાં સુધી સલામતીના કડક પગલાં પણ ચાલુ રહેશે

બુકફોર્મ, ઇનકમ ટેક્સ રીટર્ન-સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીયરન્સ અને ઇનસ્પેરન્સ માટે મળો.

આર. વીક્રલ

૧૨ બાર્કલી આર્બેડ, ૩૮ માઈટ રોડ, કોરનર ડાયગોનલ અને માઈટ રોડ, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

सर पुश्पोतमदास डाकारदासनी

जवन अरमर

(१८मी अर्थी माधु)

(लेखांक ११मे)

अनेक दृष्टिबोधुथी जेता सर पुश्पोतमदासना रायप इरन्सी कमीशन ना मतथी विरोधने मत (मिनिट जोड डीसे-८) पक्षे अमत्यनेा हते ते जोड वीर रमरथीय दस्तावेज कडी यकाय. आ मीनीट जोड डीसे-८ तधवार करवाभा तेमनी अभाप शकित नेा उपयोम थये. जेकडु न नहो परंतु तेमने अथाम महेनत करवी पडी. तेमनु पोतातुं जानभडोण पक्ष आ कायभा डीक डीक काम लाय्यु आ आडडा तधवार करवाभा डेटलीये रातना विलमरा, डेटलीये हाडलेनी वयसपायल अने डेटलाये पुस्तकेनी अभाप करवे पडये। सर पुश्पोतम दास जोड वीर पोदाने जेम आ कायभेनभा जयुम्भा जेम कडी यकाय. कमीशननी अडमतीनी मान्यता हती हे १ शीनीम १ वे-सना देशीये साये डॉरुस्तानभा मील वरतुना भावे अनुकूण थड गया हता. नधारे सर पुश्पोतमदास बारपुर्वक जेम लक्ष्यावे छे हे जे १ शीनीम १ वे-सना देशीये कायभने माटे डेडी येसाडनाभा आवे तो दुक वभतमा धया लय कर औ-वोगीक जधडामे विपरित थवाने। पुश्पोतमदास सर सेन्वी रीड अने अविभाषेनी वृत्तना करता जेम लक्ष्यावे छे हे डॉरुस्तानभा ध-उक्ष शीमर (आड) अपुषुं आडडामे विपर (अधापवे) रयायेवेा हेवाथी डेड पक्ष परा निरुप पर आवतु पक्ष सुशेस हतुं.

राजकीय अने नायाडीय रीते आ प्रमाजनेा जेकडस देशीये डेडी नेसावेां जे अन्याय हवेवाय १८८८ यी १९१० सुधीमा जे नायाडीय नीत अनुसरवाभा आवी हती तेमा पजा डॉरुस्तानभा वेाडेना

अभिप्राय वेवाभा आव्ये न हते। सोनानी डीमत साये उपिपाने जे रीते कडणाव्ये हते ते नीति सरकारे पोतानी मुनसशीथी न नडडी हरी हती अने जे नीति आभतमा सरकारनी डेडपक्ष जेहेरात अमर पुषासेा महार पाडवाभा आव्ये न हते।

डोडी वज्जर अने डोडी सरकार वज्जे जे पत्रव्यवार थये हते ते पत्र व्यवहार राडोने सर पुश्पोतमदासे आनीपुर्वक पुरवार हरी आयु हे आ नीति आभतमा जे कड पमसा वेवाभा आव्या ते डोडी वज्जरनी मुनसशी पर न वेवाया हता।

१८८८मा हाडवर कमीटीनी जया-मक्षथी सोनातुं घोरक्ष रतीकारवाभा आयु हतुं. सर पुश्पोतमदासनुं जेम मानतुं हतु हे सोनातुं घोरक्ष अने तेने टकाववाने जडरी सोनाने। रीजर्व राभवामा आवे जेता करता वधारे सारी नायाडीय नीति डेड थो नहो, अने कमीशनना तेमनी सायेना मील सक्ष्ये पक्ष जे अवि प्रायने मजता थता हता. परंतु ते सक्ष्येनी जेवी मान्यता हती हे नाया डीय नीतिमा जे सुधारामे थता हता जे जडरी न हतुं परंतु सर पुश्पोतमदासतुं मानतु जेपु हतुं हे डॉरुस्तानभा पास सज्जेगे ध्यानमा वेता मोटा जयातुं जेताुं रीजर्व राभवतुं न जेधजे

१८८८मा डॉरुस्तानभा जेठु सोनुं रीजर्वमा हतुं तेनाथी साडा यार पक्षी डीमतनी डोडी अने धोडीय सरकार नी सीक्योरीडीजे रीजर्वमा हती. सर पुश्पोतमदास जेपु नहोता मानता हे वृत्तावृत्त रडलीम सीक्योरीडी/ज वेची नाप्पाने सोनाने जयेा वधारेवा कारक्ष हे तेम करवाथी जोड लय अने हुनीय ना जणरोभा वयसपायल

याय डॉरुस्तानभा सोनानी हेरहेरी सपुषुं रवत ततार्थी याय जे पास अमत्यनुं छे. जेम बारपुर्वक हवेरा जता तेजे कमीशनना मील सक्ष्ये साये सडमत थता हता हे सोनाने जयेा घोरक्ष तरीके रडे ते आनी सडे थतकाणमा पक्षे डोडी वज्जेजे डोडी सरकारना सोनातुं घोरक्ष दाभल करवाना प्रयत्नाने निधुण जनाव्या हता अने सोनातुं घोरक्ष दाभल करवाने जदले जोड अकसयेधल रवेन्डड दाभल करवे। जेवी लक्षामक्ष हरी हती परंतु जे घोरक्षने डेड पक्ष रीते घोरक्ष कडी यकाय न नहो आ घोरक्षना विभायती सर वीजनेस अजोडने पक्ष आ घोरक्षने लक्ष मक्षायु हतुं अने लमडाता लमडाता जे घोरक्ष प्रथम निधुविमडना नक्ष

वधुं सुधी माधु रडुं हतुं कविशनना मील सक्ष्ये जयवा रीजर्व जेक रथापवानी न-मा हता. जे आभतमा पक्ष पुश्पोतमदासे सावयेतीने सर हते। अने जे विचार सुंदर जता धीमे धीमे छपपीरीयल जेकने सेन्डल जयवा रेटे मेकमा नि जे वधारे साई पडये जेम २ मान्यता हती आ प्रमाजे छपपीरीयल जेकनी वेपारी प्रक्रि आडी थरी जे मान्यता सर तमदासने जयल न हती. जेकडु जेम मानतु हतु हे छपपीरीयल वेपार वडोमभा जेजेा हागे सडे तो तेडला प्रमाजमा मील जेजेा वनी थरी अने ते जोड कररी - (अधुं)

जेराजेा प्रक्षु तरीके नडि पक्ष अडना भा तरीके अमारी जेम जडर रडी शकथे

उत्तर देशीयन युनाइटेड नेशनल ध-डीपेन्डन्स पार्टीना मोवडी भी डेनेष काडि-डामे जोस जे-नेस्समा भापक्ष करता लक्षायु हतुं हे आक्रिकेनाता दाभमा जेक वार रवरान्य आव्या जाड तेजेा जेरा सेटसराने हेरान नडि न करे

हरीजे पक्ष जे सुवेा अने दावे न करवा भागीजे छीजे. उडुइनी गजर्ना त्तारे सेटसरानीमा दक्षिण देशीया नी प्रतिपथित आक्रिकन संस्था देशीया आक्रिकन नेशनल माल जणनयी पोस सुशी-मा १९५८मा न्यासावे-डना तोडाने। पडडी अडकमा राभवामा आवेस डोडनीतुं जेापरेसन करारवा ताजेतरमा युक्त करता आ माटे लजन नवा उपडया त्तारे ना वीमाने मक्ष तेने विहाय आक्रिकेनातुं जेक मोडुं २ थुं थयु हतुं तेजेजे मजर्ना हरी हे जमारे वृत्त न रवतत्रता अत्तारे न उडुइ जेधजे

जेराजेा आ देसमा न रडे जेम अने छपपीये छीजे. पक्ष ते अडि अमारा प्रक्षु पत्तीने नडि पक्ष अमारा जेवा जेक अडना मानवी तरीके रडे जेम अने भागीजे छीजे

अमारी जेडली न अविभाया छे हे सारथानीक सरकारनी दभलगीरी विना अने अडि अमार्ड भावि रवतत्र रीते पडी थडीजे भले अने सुवेा

रशियन रेकेटनी धमकीथी पाडीस्तान गभरातुं नथी

पाकिस्तानना प्रमुख अयुधभाने लडेरे कयुं हे जे पडीजे रशिया पाडीस्तानना विमाने क्षेत्रे पर शेट वती धमके करवानी धमकी अमलमा सुकरी तेन पडीजे विधुव हती नीकणरी.

तो हे कड जेकथे नडि डेड पडये अमारा मित्रे हरी अमारी रक्षा कररी ते पाड नडि करे तो अन्याय जेमे त्तार्थी कररी.

रशियानी आ दमदाटीथी हे उरते नथी ज्यजेा मारी सामे, हे उरते-अमराना देभाड थुं जेक पत्रकार परिपन्ना तमक्ष पत्रकाराने आ प्रम डया हता.

मित्रे मदडे जयने ते परेवा जेज्जेमेन हे शेटना जोयिता हरीने पाडीस्तानने पाजधुं जेवा जेक पत्रकारना मतवध अयुधभान संमत थया ततत न कडी डीपुं हे जे कररी तो व विधुयुवतुं परेरी.

जेकडेा नथी, डेा रशिया वती हडीने अमल कररी

वेा. जेा. ५३०० -१- रेकीपिन ३३-५६२०
रेकीपिअड जेडरेस : "अभतडेा"
जगत अधर्स (मे) वी.
१४ कोड स्ट्रीट,
जे हा नी स अ गं.
दिलालशेल अने डीरेडल मर्नन्ड अने छपपीरस
आम हरीने जमारे त्तार्थी धडियन अने धडिरीश धासरी,
माधामां नांयवानी लत लतना देसी तेजेा
स्टेनवेस स्ट्रीट, पीतणना अने जेकडुभीन्यभना
वासथेा ठाम अने १९५२डीकनी अमडीजे-
डेमवेाड अने स्ट्रीटकर तधर मील
अनेक देरी थीजे डीकथत
आवथी मजरी.

વિવિધ વર્તમાન

ડેનમાર્કની જાહેરાત

કોપનહેગન, ડેનીસ સરકારે જાહેર કર્યું છે કે પીન-નાટો શરૂ પાડવા પીન સત્તાવાર ઉત્પન્ન માટે ડેનમાર્કના દવાઈ મથકોને ઉપયોગ કરી શકશે નહીં

આઈકે સાથે અમેરીકામાં

થનારા ઉગ્ર પ્રહાર

વોશિંગ્ટન, અમેરીકાના જનસ વિમાનની ધટના સંબંધમાં પ્રમુખ આઈઝનહોવર અમેરિકા પાછા ફરશે ત્યારે ઉગ્ર પ્રહારો થશે

કુરોવની દમદમીને આઈઝનહોવરે નમતું આપ્યું નહોતું તેને આઈઝનહોવરના સમર્થકો મદત આપે છે જ્યારે તેમના વિરોધીઓ એવો આક્ષેપ કરે છે કે શિખર પરિવહમાં આઈઝનહોવર બરાબર રાજસ્વભૂત રમ્યા નથી અને તેમના નિર્ણયોમાં કોઈ ભૂલો હતી.

પૂર્વ જર્મની પર ઉડેલા વિમાન અંગે રશિયાએ નોંધાવેલા વિરોધ

મોસ્કો, પૂર્વ જર્મનીની દવાઈ સીમાનું એક સંક્રાંતિનાલ વિમાને ઉલ્લંઘન કર્યું છે એમ જાણવાને રશિયાએ એ બનાવ સામે પશ્ચિમ જર્મનીમાંના અમેરીકા, ફ્રાન્સ અને ધોટીય સેનાપતિઓને પત્રો મોકલવાને વિરોધ નોંધાવ્યો છે, એમ 'તાસ' સમાચાર સંસ્થાને બર્લિનને દેવાલ જણાવે છે.

રશિયાના આ વિરોધ પત્રમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે, મજકર વિમાન જર્મની તરફથી આવ્યું હતું, અને હેન્ડમર્થથી ૩૦ માઈલ દુર મોઝેન બર્મની નેશનલિયે નવ માઈલ પરના પ્રદેશમાંથી પસાર થયું હતું આ વિમાન પૂર્વ જર્મનીમાં લખબમ પર માઈલ અંદર ડાખલ થયું હતું

આ વિમાનને ઉત્તરવાની રશિયન હડાપક વિમાનોએ સગા ખતની હતી, પણ તે ઘરત જ નાસી છુટકુ હતું આ વિમાન લખબમ પર હળર કુટંગી ઉચાઈએ ઉડતું હતું પૂર્વ જર્મનીની દવાઈ સરહદને ઉલ્લંઘન કરવા માટે પશ્ચિમ જર્મનીનો ઉપયોગ ન થાય તેવા પમલા સેનાની રથાપન સેનાપતિ એ તેમના પત્રમાં માન્ય કરી છે.

પૂર્વ જર્મની સાથે સુલેહ

કરવાની રશિયાની તકવારી પેરીસ, શિખર મંત્રણાઓ તુટી પડ્યા પછી એ હળર આતરરાષ્ટ્રીય પત્રકારો સમક્ષ જોરશોરથી શ્રી કુરોવે

જાહેર કર્યું કે અમે પૂર્વ જર્મની સાથે સુલેહની સંધિ કરવાના છીએ અને પશ્ચિમી સત્તાઓ પોતાના કબજાને અધિકાર ગુમાવશે સંધિ પર ખરેખર સહી પાડવાનું અમારું કામ હશે હું આવી કાલે જર્મન આગેવાનો સાથે મત્રણા કરવા પૂર્વ બર્લિન જવા નો છું એક વેળા અમુક પત્રકારોએ ટેકડીના ઉચ્ચારણો કરતા શ્રી કુરોવે તપી મયા દતા અને પત્રકાર પરિવહનું વાતાવરણ તમ બની ગયું હતું

શિખર પરિવહને ટાકણે રશિયા પર જનસ વિમાન મોકલવાના અમેરીકાના આક્રમક પગલાની ઝાટકણી કાઢતા તેમણે કહ્યું કે અમેરીકાને જોરકુલ્ય કરતા જપકડાઈ ગયા છે

રશીયાના વિદેશ મંત્રીને તાર

યુનો, રશિયાએ અમેરીકાના વિમાની દળના આક્રમક કૃત્યો પર વિચારણા કરવા માટે સલામતી સમિતિની સભા તાબડોતોબ બોલાવવાની માન્ય કરી છે. પેરીસથી રશીયાના વિદેશ મંત્રી શ્રી મોષોકોએ સલામતી સમિતિના પ્રમુખને તાર કરી આ માન્ય જણાવી હતી તારમાં જણાવવામાં આવ્યું છે

કે અમેરીકાના વિમાની દળના આક્રમક કૃત્યો વિશ્વમાંથી માટે ભયરૂપ છે એટલે આ પ્રશ્નની તત્કાળ વિચારણા થવી જોઈએ

અમેરીકાની સરકારે જાહેર કર્યું છે કે આવા જનસી ઉત્પન્ન અમેરીકાની નીતિનો એક ભાગ છે યુનેના ખત પત્ર પ્રમાણે વિશ્વશાંતિ જાળવી રાખવાની યુનેનાની જવાબદારી છે

યુને આતેના અમેરીકન પ્રતિનિધિ શ્રી કેમલ લોન્ડે રશીયાએ અમેરીકન વિમાનોએ આક્રમક કૃત્યો કર્યાને જે આક્ષેપ કર્યો તેને ધન્કાર કર્યો છે અને જણાવ્યું છે કે જર્મનને એવિતા અહીં કુમલામયી બચાવવા માટેની યોગ્ય દરખાસ્તો અમેરીકા ધડી કાઢશે

જાહેર પ્રાર્થના સભા

શ્રી ટ્રાસનાવ ભારતીય મહિલા મંડળે, જોહાનીસબર્ગમાં એક જાહેર પ્રાર્થના સભા ૩૧-૫-૧૦ ને મંગળવાર પાટી દાર હોલમાં રાખી હતી બપોરના ૩ થી ૫ બહેનોએ પ્રાર્થના સભા રાખી હતી, અને ૭ થી ૧૦ બાજુએ તથા બહેનોએ બેગી પ્રાર્થના કરી હતી આ ઉપરાંત ઉપવાસ પથ રાખ્યો હતો શ્રીમતી સુશીલાબેન મોધીના ઉપવાસ સંકળતાથી પસાર થાય તે માટે આ પ્રાર્થના થઈ હતી.

સામાજિક ખબરો

સાભાર સ્વીકાર :

શ્રી એચ વાનમાલી, ઇસ્પીગો ૧-૧-૬ જમજીવન વનમાલી, મેદોર ૧-૧-૦ એચ એચ વસન, ૧૫ ૧૦-૦ બી પરજીભાઈ, ટ્રાસવાલ, ૨-૨-૦

૨૧મી વર્ષગાંઠ

૧૫ પ્રાતાના વિક્ટોરીયા રોડ, સાથિ શીલકા શ્રી હિરકુબજાલ એચ વસને પોતાની ૨૧મી વર્ષગાંઠ ઉજવી હતી. તે પ્રસંગે ઘણા સમાવહાલા અને મિત્રો એએ હાજરી આપી હતી.

૨૫ ખેતસી હરિભાઈ

શ્રી ખેતસીભાઈ હરિભાઈના કુ.ખદ અવસાન પ્રસંગે જે સમાવહાલા અને મિત્રાએ તાર અને પત્રો દ્વારા દિલસોજી પાઠવ્યા હતા, તે માટે શ્રી ચીમનલાલ ખેતસી તેમના કુટુબવતી સોને આ ઠાપા દ્વારા આભાર માને છે.

—યુમાન્ડાની જુદી જુદી આફ્રિકન સરકારોના મોવડીઓની પરિવહ આ ચાલુ માસમાં મળનાર છે તેમાં જે મધી સરકારોના સર્વ સામાન્ય પ્રશ્નો ના વીચારણા કરવામાં આવશે.

શ્રી પ્રિટોરીયા હિંદુ સેવા સમાજ ઉપરોક્ત સમાજની વાર્ષિક જાહેર સભા રવિવાર તા. ૧૯-૬-૧૯૬૦ના રોજે ખપોરે ૨-૩૦ વાગે સેવા સમાજના મકાનમાં નીચેનું કાર્ય કરવા મળશે.

- (૧) પ્રાર્થના (૨) મયા વર્ષની વાર્ષિક સભાની મીનીટસ (૩) મંત્રીઓ નો દેવાલ (૪) ખળનચીઓનો આર્થિક પરિસ્થિતિ ખતાવતો અહેવાલ (તપાસનીસના અભીપ્રાય સાથે) (૫) પેટા સમીતીના મંત્રીઓના તથા ખળનચી ઓના દેવાલો (૬) ટ્રસ્ટીઓનો દેવાલ (૭) અધિકારીઓ અને વ્યવસ્થાપક સમીતીની ચુટણી (૮) ખધારણુ (૯) પરચુરણુ

મગનલાલ ખીરજાલ હાજીભાઈ પ્રેમાભાઈ જો. મા મંત્રીઓ.

શુભ પ્રસંગો માટે બેટ !

સીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડીયાળ !

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

- રોમર
- રોડરી
- લોકો
- રૂસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોના શર્ટ સુટ, પાયજામા વિ. તેમજ બાળકોનાં કપડાં.

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન : ૮૩૫-૨૬૦૧.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.

૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ખાસ દરખાસ્ત : હિંદની અગરબત્તી

(વહાણમાં આવેલો તાજો માલ)

હોલસેલ વેપારી ભાવો

તણુ મુલાલ ૩ તોલા ૩૭-૬ ડઝન	સુખ રાણી	૫	૩૩-૦ ડઝન
(પાતળી અને ભડી લાકડીયા મળશે)	"	૨	૧૮-૦ "
ત્રેલવે આર્ ઈન્ડિય ૩ તોલા ૪૫-૦ ડઝન	"	૧	૮-૦ "
" " " ૧ " ૬૦-૦ "	"	૧	૪-૦ "
ચત્રેલી ૨ " ૧૮-૦ "	લતા મગેશકર	૧	૪-૦ "
" " ૧ " ૬-૦ "	ચદન પુષ ૧૬ લાકડીયા ડઝનો ૩-૦		

ઓર્ડર સાથે રોકક — દરખાન માટેના ભાવો.

હમારી ખાસ અસલી ખાસમતીના ચોખા પણ છે

ખાસમતી ચોખા શી. ૧-૦ રતલ.

(ઝોણામાં ઝોણા ૧૦૦ રતલ મળશે)

અમે નીચેની વસ્તુઓ ટાઇટેક્ટ ઈમ્પોર્ટ કરીએ છીએ. માલ સારો અને કીફાયત ભાવે મળશે.

અમારા પ્રાઇસ લીસ્ટ માટે લખો:—

ફરેક જાતના ઇન્ડિયન ફાળ, મશાલા અને ફરીયાજી, સોપારી બદામ, આમલી, આખા નાળીયેર અને ફરેક જાતના ઇમ્પોર્ટ ચોખા.

K. HARIBHAI & SONS

(PTY) LTD

Direct Importers : Wholesale & Retail Merchants.
81 Victoria Street, — P.O. Box 2156 — Durban.
Telegraphic Add "BHAISONS"

લબ્ધ પ્રજ્ઞો માટે

અમને મળો.

મુરતી જમણના અને સ્પેસ્કલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત રેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે પ્રક્રમે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ફાઇડ વર્ધિશ્ચ

કેપીટનસ બાલકની હોટેલ

(ધી કેનર મીઠાઈ હાઉસ)

એ અને બિકેટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુલ્લાપર — દરખાન.
ફોન નંબર ૨૩૪૧૪   રેસીડાન્સ : KAPITAN.

આફુ, લસણ બજાર ભાવ, નારીએળ નં. ૧ શી. ૧-૦, બેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૬૦-૦.

દુકાન દાર માટે બાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ, બરાહા, ડુગરી (વાદા), સુકા લાલ મરચા, છુમલા, સુકા ઝીયા (જાલા), સોનેરી રંગનો મોળ, ફરેક જાતનો મરી મુસાલો વિગેરે હમેશા સ્ટોકમાં રાખીએ છે. કપુરી અને ચેનલી પાન બજાર ભાવ, પોર્ટલ જાંદુ મુરખ, રતાણ, આખા હળદર અને લીલી હળદરની મોસમ ચાહુ છે. રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને ટિલ્લણન કોગોના ઝોરડરો ૭૫૨ પ્રુર્વ ખ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમોટ ક્લાવી મોલ્લશ્ચ

All prices subject to Market fluctuations

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P O Box 251. DURBAN.

બી-આઇ

મુખ્ય કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

સ્ટીમર કપાલા ૩૨મી મે ના આવશે અને પછી જુન ૧૯૬૦ના ઉપરશે. સ્ટીમર મામ્બોઆ થઇ જશે.

મુખ્ય અથવા કરાંચીનું બાહુ.

ફસ્ટ ક્લાસ	એક	ખોવાક	વખર	પા. ૬૨-૦-૦
સેકન્ડ ક્લાસ	"	"	"	પા. ૧૦-૧૫-૦
થર્ડ ક્લાસ	"	"	"	પા. ૩૧-૩૦-૦

ઝોર્જીનરી   સ્પેશીયલ

નોન-વેઇટરીયન	પા. ૫-૫-૦	નોન-વેઇટરીયન	પા. ૧૦-૧૮-૦
વેઇટરીયન	પા. ૪-૧૦-૦	વેઇટરીયન	પા. ૧૧-૧-૦

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:
શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ
(પીટી લીમીટેડ.)
૩૮૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, — દરખાન.
ટેલીફોન : ૨૦૪૩૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કરામત."

ધીરુભાઈ પી. નાયક

લુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ ઓરિસ્તાન અગર ડુનીયાના કોઈ પણ જાગીતી દરિયાઈ અગર જમીન માટે મુસાફરી કરવા ધેર કોઈ અમારી મારફતે પ્રવેશ કરો છડનો, આજ, ચોરી, ફરેક, અઠરાત, ખોટાખાસ, વિગેરેના વીમા અને જતરાના આપીએ છીએ

ઈન્ડમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોખડા લખાવવા રેવન્યુ ઇન્વીસ્ટમેન્ટ સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઇમીગ્રેશનને લગતી માનતોળા કોઈ પણ ક્ષેત્રે લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ. નેશનલ ઓરિયન્ટલ લાઈફ એસોસીએશન આર્ટ આસુરીયા અને રોડેસીયા ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધ

Office : 9 Barkly Arcade, 38 Market Street, Phone : 339033, Johannesburg.
Residence : 52 Patidar Mansion, 13 Kort Street, Phone : 330016, Johannesburg.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

એડમ્સ મુલ, ડાઇર્નીમરમ મુલ, લોડેશિય, હરેસીમ એલ્ડ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેક, લુક કેસ, ટેબલ, તકન મીક્રોચલ ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે વેપારી લાભ લેવા મુકશેા નહિ.

— બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ફરેકર —

એ હમારી રેખરેખ નીચે તરફવાર થાય છે તેનો સ્ટોક હમેશા વર્ધવાર રહે છે. માત્ર રોકા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંખાવો અને વેપાર આગલ વધારો

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691.   BOX 2526.

Printed And Published by Mrs. Sualila Canthi, International Printing Co. (Pty) Ltd. Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal